

**PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII**

*wraz z diagnozą
problemów społecznych*

**w Gminie
Siemkowice
na lata 2023-2026**

WYKAZ SKRÓTÓW:

GBP - Gminna Biblioteka Publiczna

GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

IPiN - Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU - Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP - Komisariat Policji w Działoszynie

NGO (ang. *non-government organization*) - organizacja pozarządowa

ORE - Ośrodek Rozwoju Edukacji

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES - podmioty ekonomii społecznej

POZ - placówki ochrony zdrowia

pp. - punkt procentowy

PPP - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

ŚW - świetlica wiejska

UG - Urząd Gminy

ZI - Zespół Interdyscyplinarny

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	3
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	4
DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	5
METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH	5
PROBLEMATYKA BADANIA	5
WYBÓR METOD, TECHNIK I NARZĘDZI BADAWCZYCH	6
DOBÓR PRÓBY.....	7
CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
POŁOŻENIE	8
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	8
EDUKACJA I WYCHOWANIE	10
INFRASTRUKTURA KULTURALNO-REKREACYJNA	10
ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY	11
PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE	12
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA - UCZNIOWIE.....	14
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA - PEŁNOLETNI MIESZKAŃCY GMINY	31
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	49
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE	51
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	53
REALIZACJA PROGRAMU	61
ADRESACI PROGRAMU	61
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.....	61
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	61
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	62
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	62
BIBLIOGRAFIA.....	64
SPIS RYSUNKÓW	65
SPIS TABEL.....	65
SPIS WYKRESÓW	66

W P R O W A D Z E N I E

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siemkowice na lata 2023-2026 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy Siemkowice. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego przez Radę Gminy na okres nie dłuższy niż 4 lata, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siemkowice na lata 2023-2026 został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 633).

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Sposobem na zbadanie i określenie występujących problemów w danej zbiorowości jest diagnoza. Jest ona pewnego rodzaju oceną aktualnego stanu rzeczy, która pozwala na identyfikację i opis zjawisk ograniczających lub stwarzających zagrożenie niezaspokojenia potrzeb danej społeczności.

Rzetelnie przeprowadzona diagnoza jest fundamentem do planowania różnych programów rozwiązywania problemów społecznych. Wiedza, którą dostarcza nam diagnoza pozwala na odpowiednią alokację zasobów w polecane programy. Dlatego jakość wykonanej diagnozy jest znacząca dla tworzenia właściwych i adekwatnych działań w społeczeństwie.

METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie gminy Siemkowice ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród mieszkańców Gminy. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- problemów występujących wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy,
- przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu występujących problemów,
- wskazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

PROBLEMATYKA BADANIA

Poniżej zaprezentowane zostały problemy społeczne, do których odnosił się zakres prac badawczych.

PROBLEM ALKOHOLOWY (ALKOHOLIZM) - według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”¹. Alkoholizm ściśle wiąże się z negatywnymi zjawiskami społecznymi takimi jak: bezrobocie, przemoc, ubóstwo, czy zachowania kryminalne. Problem alkoholowy wśród współczesnych społeczeństw jest problemem o bardzo szerokim zasięgu, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w poniższej diagnozie.

PROBLEM NARKOTYKOWY (NARKOMANIA) - według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”². W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, a także skalę zjawiska wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży szkolnej na terenie Gminy.

¹ Pilch T., *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, str. 92.

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.).

PROBLEM NIKOTYNOWY (NIKOTYNIZM) - jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Nikotynizm jest uzależnieniem fizycznym i psychicznym. Został szczegółowo opisany w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD 10. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia, dostępności papierosów dla uczniów na terenie Gminy, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży.

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE - Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne formalnie potwierdziło istnienie uzależnień/nałogów behawioralnych w maju 2013 poprzez opublikowanie piątej rewizji klasyfikacji DSM i włączenie zaburzenia uprawiania hazardu do kategorii zaburzeń i nałogów.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE - przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: *„Przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narażające je na szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

ZJAWISKO PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ - WHO określa przemoc jako *„użycie z rozmysłem siły lub zagrożenie nią, przeciw sobie, innej osobie, grupie lub społeczności, co prowadzi do zranienia, śmierci, lub szkody psychicznej, a także do zaburzeń rozwojowych i upośledzenia społecznego”*³. Nowym problemem, który pojawia się coraz częściej wśród polskich uczniów to zjawisko cyberbullyingu lub inaczej mówiąc cyberprzemocy. Poniższa tabela przedstawia różne sposoby rozumienia cech charakterystycznych dla systematycznej przemocy rówieśniczej w szkole i jej cyfrowego odpowiednika.

WYBÓR METOD, TECHNIK I NARZĘDZI BADAWCZYCH

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców na temat problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy domowej, rówieśniczej, cyberprzemocy, uzależnień behawioralnych oraz profilaktyki. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród **dorosłych mieszkańców Gminy** oraz **uczniów**. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

Metoda badawcza to „określony, powtarzalny i wyuczony sposób - schemat lub wzór - postępowania, świadomie skierowanego na realizację pewnego celu poprzez dobór środków odpowiednich do tego celu”⁴.

³ *Przemoc i agresja w szkołach w Europie – sposoby przeciwdziałania*, Polskie Biuro Eurydice, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa 2007.

⁴ S. Nowak, *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 2007, s. 19.

Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych, wszystko zależy od tego jakich danych potrzebujemy.

Badania wśród dorosłych mieszkańców i uczniów zostały wykonane zgodnie z **metodologią ilościową**, za pomocą **techniki CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*), która polega na przeprowadzaniu ankiety, która jest dostępna w formie online.

Badania na terenie gminy Siemkowice zostały przeprowadzone za pomocą **kwestionariusza ankiety**, czyli gotowego formularza z pytaniami skierowanymi do respondentów. Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta.

Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 2%).

W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczbę respondentów uprawnionych do odpowiedzi na dane pytanie.

DOBÓR PRÓBY

Najczęściej badana przez nas zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, powinniśmy kierować się tym, jaki jest cel naszych badań. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania zostały przeprowadzone w 2022 roku i wzięły w nich udział łącznie **184 osoby**. Poniższa tabela przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej.

Rysunek 1. Struktura próby badawczej

PRÓBA	Dorośli mieszkańcy	93 osoby
BADAWCZA	Uczniowie	91 osób

CHARAKTERYSTYKA GMINY

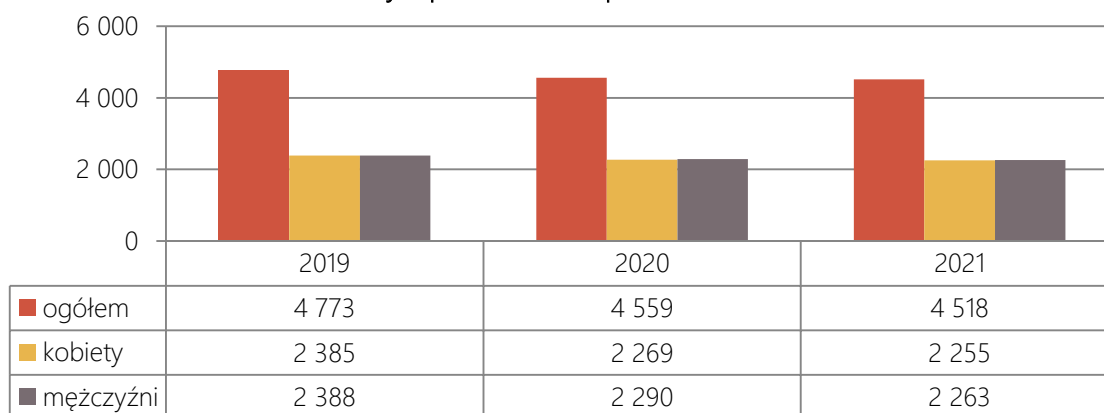
POŁOŻENIE

Gmina Siemkowice jest wiejską jednostką administracyjną, położoną w województwie łódzkim, w powiecie pajęczańskim. Na terenie powiatu graniczy z 3 innymi jednostkami, w tym z gminą Kiełczygłów, Pajęczno i Działoszyn. Siedzibą władz lokalnych jest miejscowość Siemkowice, a Gminę współtworzy 15 jednostek pomocniczych, czyli sołectw. Łączna powierzchnia Gminy obejmuje teren o wielkości 99,9 km², zatem stanowi 12% terenu całego powiatu. Dobrze rozbudowaną sieć Gminy tworzą drogi wewnętrzne i gminne, usytuowanie pomiędzy drogami krajowymi oraz przebiegająca przez jej teren linia kolejowa. Gmina Siemkowice ma charakter rolniczy, bowiem na jej obszarze dominują użytki rolne, które stanowią 67% jej powierzchni.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Analiza struktury demograficznej w gminie Siemkowice wskazuje na aktualny stan lokalnej społeczności. Na koniec 2021 roku jego populacja liczyła 4 518 mieszkańców, natomiast na przestrzeni ostatnich trzech lat zauważa się negatywne zjawisko demograficzne, tj. depopulację lokalnej społeczności. W 2019 roku populacja liczyła 4 773 osoby, w roku kolejnym zmniejszyła się o 214 (4,5%), natomiast w 2021 roku spadek wyniósł 0,9% w stosunku do 2020 roku i 5,3% w porównaniu do roku 2019. Dysproporcja mieszkańców ze względu na płeć jest nieznaczna, gdyż w 2021 roku Gminę zamieszkiwało łącznie 2 255 kobiet, które stanowiły 49,9% ogólnej liczby ludności oraz 2 263 mężczyzn, których udział w populacji był wyższy o 0,2 pp. i wyniósł 50,1%. Współczynnik feminizacji w Gminie w 2021 roku wyniósł 100, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 100 kobiet.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy z podziałem na płeć w latach 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W 2021 roku na terenie Gminy odnotowanych zostało 29 urodzeń, z kolei liczba zgonów była znacznie wyższa i wyniosła 62, zatem przyrost naturalny ukształtował się na ujemnym poziomie, tj. -33, co odpowiadało przyrostowi naturalnemu -7,27 na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2020-2021 wartość przyrostu naturalnego kształtowała się na stałym poziomie, jednak w porównaniu do 2019 roku była ona znacznie niższa.

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Siemkowice w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
urodzenia żywe	48	40	29
zgony	48	73	62
przyrost naturalny	0	-33	-33
przyrost naturalny na 1000 ludności	0,00	-7,22	-7,27

Źródło: <https://bd.stat.gov.pl>

Struktura ludności w gminie Siemkowice według ekonomicznych grup wieku w 2021 roku przedstawiała się następująco:

- 18,9% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 58,6% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18 a 59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18 a 64 rokiem życia;
- 22,5% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to powyżej 60 roku życia, natomiast dla mężczyzn powyżej 65 roku życia.

W dalszej kolejności przedstawiony został udział mieszkańców w poszczególnych ekonomicznych grupach wieku w ogólnej populacji Gminy na przestrzeni lat 2019-2021. Jak można zauważyć, w omawianym okresie nastąpiły negatywne przemiany w strukturze wieku mieszkańców wskazujące na niekorzystne trendy demograficzne. W ostatnich latach miał miejsce systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności o 1,2 pp., przy jednoczesnym spadku odsetka osób będących w wieku produkcyjnym o 1,4 pp. W latach 2020-2021 w stosunku do 2019 roku udział osób w wieku poniżej 18 roku życia w Gminie uległ niewielkiemu wzrostowi, co wskazuje na podejmowanie przez lokalne władze działań w zakresie polityki prorodzinnej. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w 2021 roku prezentował się nieco korzystniej od wskaźników w całym powiecie pajęczańskim, gdyż osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły tam 18,2%, w wieku produkcyjnym – 58,7%, natomiast w wieku poprodukcyjnym – 23,2%.

Tabela 2. Udział ludności gminy Siemkowice według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)

wyszczególnienie	2019	2020	2021
wiek przedprodukcyjny	18,8	18,9	18,9
wiek produkcyjny	60,0	58,8	58,6
wiek poprodukcyjny	21,3	22,4	22,5

Źródło: <https://bd.stat.gov.pl/>

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Gmina Siemkowice w ramach swojej ustawowej działalności jest podmiotem odpowiedzialnym za organizację placówek oświatowych funkcjonujących na jej terenie.

Dzieci i młodzież zamieszkujące Gminę pobierają naukę w **Publicznej Szkole Podstawowej w Lipniku, Radoszewicach i Siemkowicach**. Dodatkowo Gmina jest podmiotem jest organem prowadzącym **Publiczne Przedszkole w Siemkowicach**. Placówki posiadają zróżnicowaną bazę lokalową.

W ramach bieżącej działalności placówek szkolnych uczniowie objęci są kompleksowym wsparciem pedagoga, psychologa oraz nauczycieli, a gdy zauważona zostanie potrzeba objęcia ucznia specjalistyczną pomocą, kierowani są oni do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Ponadto, placówki zapewniają dostęp do ciepłego posiłku, w tym w ramach programu dożywiania *Posiłek w szkole i w domu*, a władze lokalne organizują dowóz dzieci do placówek szkolnych oraz do szkół specjalnych i ośrodków rehabilitacyjnych w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami.

W szkołach organizowane są zajęcia doszkalające i rozwijające, w tym koła naukowe i sekcje sportowe, które urozmaicają czas wolny dzieci i młodzieży, a także wpływają na ich indywidualne zainteresowania i zdolności.

W ramach współpracy placówek oświatowych, instytucji kulturalno-rekreacyjnych, a także organizacji pozarządowych animowany jest czas wolny dzieci i młodzieży, czyli organizowane są zajęcia świetlicowe i sportowo-rekreacyjne, organizowane są festyny oraz wdrażane są nowe działania skierowane do najmłodszych mieszkańców Gminy.

INFRASTRUKTURA KULTURALNO-REKREACYJNA

Prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz dzieci w znacznym stopniu uwarunkowane jest lokalnymi zasobami w zakresie animowania czasu wolnego, a także dostępną infrastrukturą rekreacyjną, kulturalną i sportową. Obecność takich obiektów wpływa na jakość życia lokalnej społeczności, a także warunkuje możliwość integracji społecznej, zarówno rodzin, jak i osób starszych oraz dzieci.

Aktywność kulturalna mieszkańców Gminy odbywa się między innymi przez działalność **Gminnej Biblioteki Publicznej**. Przedmiotem jej działalności jest organizowanie szeregu wydarzeń artystycznych, wystaw, konkursów czytelniczych, zajęć plastycznych, spotkań, a także pogadarek tematycznych. Ponadto, jednostka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych mieszkańców, organizuje spotkania i zajęcia tematyczne dla dzieci oraz prowadzi lekcje biblioteczne dla uczniów. W celu promocji czytelnictwa prowadzona była akcja jak: „Narodowe Czytanie”, przy której organizacji Biblioteka współpracowała ze szkołami.

Realizowanie zadań w zakresie działalności kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjnej oraz integrującej środowisko lokalne odbywa się także w ramach funkcjonującej w miejscowości Zmyślona i Ożegowie świetlicy wiejskiej. Mieszkańcy mogą skorzystać, m.in. ze stołu do tenisa stołowego, bilardu, piłkarzyków, czy komputerów z dostępem do Internetu. W ramach ich działalności organizowane są również m.in. warsztaty manualne, zajęcia plastyczne, ruchowe oraz

zajęcia z gier planszowych i komputerowych. Świetlice służą rozwijaniu zainteresowań i umiejętności zarówno dzieci, jak i osób dorosłych.

W zakresie rozwoju sportu i kultury fizycznej Gmina dysponuje rozbudowaną bazą lokalową, w której skład wchodzi: hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Siemkowicach i sala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej Radoszewicach, obiekt sportowy „Orlik” w Siemkowicach, boiska sportowe w Siemkowicach, Radoszewicach, Lipniku i Ożegowie, place zabaw oraz siłownie zewnętrzne. Ponadto, na terenie Gminy działalność prowadzą 4 kluby sportowe, których celem jest krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących lub prowadzących działalność na terenie gminy Siemkowice należą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Urząd Gminy,
- Komisariat Policji w Działoszynie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Gminny Ośrodek Zdrowia,
- placówki oświatowe,
- świetlice wiejskie,
- organizacje pozarządowe i kościelne.

Są to instytucje i miejsca prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Ich kooperacja odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym, narkotykowym i behawioralnym na terenie gminy Siemkowice należy zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych,
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników i specjalistów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- funkcjonariuszy Policji,
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- pracowników placówek ochrony zdrowia.

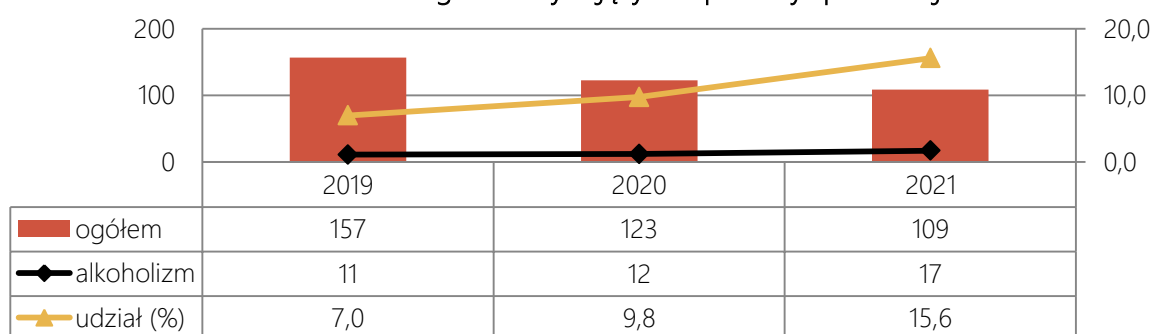

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2021 roku w gminie Siemkowice wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu w przypadku 17 spośród 109 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego w przedmiotowym roku z alkoholizmem zmagало się 15,6% wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka ulegała systematycznemu spadkowi, natomiast liczba rodzin będących beneficjentami GOPS z powodu uzależnienia od alkoholu wzrosła. W 2021 roku w porównaniu do 2019 roku liczba rodzin zmagających się z tym problemem zwiększyła się o 6, tj. 55%. Należy jednak zauważyć, iż w omawianym okresie, żadna z rodzin korzystających z pomocy Ośrodka nie zmagала się z problemem narkomanii.

Wykres 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w Gminie w latach 2019-2021 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2019-2021

Według statystyk Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (obecnie Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom), Polskę zamieszkuje 766 tysięcy osób uzależnionych od alkoholu, tj. ok. 2% całej populacji, 1,5 miliona osób to pełnoletnie osoby żyjące w pobliżu lub z osobą uzależnioną (ok. 4%), kolejne 1,5 miliona osób stanowią dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholowych (ok. 4%), a 2,3 miliona Polaków to osoby pijące szkodliwie (ok. 5-7%)⁵. Na podstawie powyższej statystyki, można założyć, iż w Gminie mieszka 66 osób

⁵ <http://www.parpa.pl/index.php/33-analazy-badania-raporty/132-statystyki>

uzależnionych, 133 osoby współuzależnione, kolejne 133 dzieci wychowuje się w rodzinie alkoholowej, a 166-232 osoby kultywuje szkodliwy wzorzec spożywania alkoholu.

Kolejną kwestią poddaną analizie są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Działoszynie zmierzające do ograniczenia skali problemu uzależnienia oraz przemocy, w tym podejmowania zachowań niebezpiecznych dla otoczenia, jak np. prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w miejscach publicznych. W latach 2019-2021 roku w Gminie nie zaistniała konieczność podjęcia przez funkcjonariuszy działań w stosunku do nietrzeźwych zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do domów rodzinnych, z kolei w latach 2019-2020 była konieczność zatrzymania nietrzeźwych dorosłych osób w celu ich wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych (po 3 osoby).

Na przestrzeni ostatnich lat służby bezpieczeństwa podejmowały również działania na rzecz ograniczenia zjawiska kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu oraz w zakresie przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Podejmowane przez funkcjonariuszy interwencje i rutynowe kontrole umożliwiają sukcesywne eliminowanie niepożądanych zjawisk związanych z nietrzeźwością w przestrzeni publicznej oraz prewencji zachowań przemocowych w rodzinach, a prowadzone działania, zajęcia w szkole i kampanie edukacyjne wzmacniają pożądane postawy wśród dzieci i młodzieży.

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA - UCZNIOWIE

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień i przemocy z perspektywy uczniów szkół z gminy Siemkowice. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu zbadanie opinii młodych mieszkańców Gminy na temat spożywania alkoholu i zażywania narkotyków, palenia papierosów, oszacowanie skali problemów uzależnień od substancji i czynności wśród młodych respondentów oraz określenie skali przemocy w rodzinie i rówieśniczej. Zbadaniu poddane zostały również kwestie takie jak cyberprzemoc i działalność profilaktyczna.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

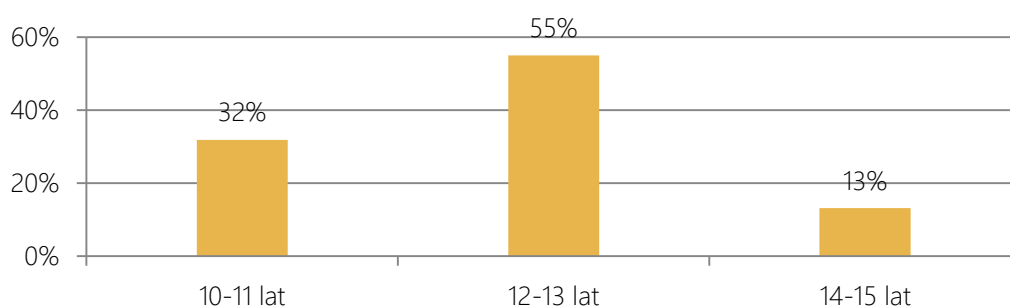
Uczniowie ze szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych znajdujących się na terenie Gminy wypełnili łącznie 91 kwestionariuszy ankiet. Poniżej przedstawiono strukturę badanej próby z podziałem na płeć. W badaniu diagnozującym problemy społeczne w większym stopniu uczestniczyły dziewczynki, które uzupełniły 57 ankiet, z kolei chłopcy pozostałe 34 kwestionariusze.

Rysunek 2. Podział respondentów ze względu na płeć. N=91⁶

PRÓBA BADAWCZA	DZIEWCZYNKI	57 OSÓB (63%)
	CHŁOPCY	34 OSOBY (37%)

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, połowę kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci w wieku 12-13 lat (55%), a 32% uczniów miało 10-11 lat. Pozostałe 13% ankietowanych było w wieku 14-15 lat.

Wykres 3. Wiek: N=91

⁶ W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczebność zbiorowości próbnej, czyli liczbę osób upoważnionych do odpowiedzi na dane pytanie.

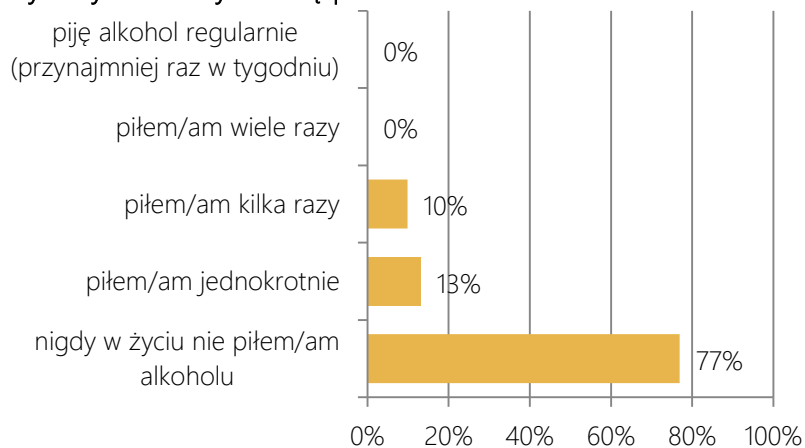

PROBLEM ALKOHOLOWY

Jeden z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, kontakt z alkoholem miał średnio co czwarty respondent, tj. 23%, wśród których 13% uczniów spożyło go jednokrotnie, a 10% badanych stwierdziło, iż piło alkohol kilka razy.

Wykres 4. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=91

Uczniowie, którzy zadeklarowali spożywanie alkoholu zostali poproszeni również o określenie, w jakim wieku sięgnęli po niego po raz pierwszy. Odpowiedzi respondentów są niepokojące, bowiem co trzeci uczeń będący po inicjacji alkoholowej przyznał, że w chwili pierwszego spożycia alkoholu miał mniej niż 10 lat (6 osób, tj. 32%), a ponad połowa osób była w wieku 10-13 lat (11 osób, tj. 58%). Ponadto 11% ankietowanych wskazało, iż podczas pierwszego kontaktu z alkoholem było między 14 a 15 rokiem życia (2 osoby).

Tabela 3. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=19

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	32%	6
10-13 lat	58%	11
14-15 lat	11%	2

Kolejne pytanie zadane uczniom uczęszczającym do szkół znajdujących się w Gminie miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych mieszkańców Gminy odpowiedzi, kontakt z alkoholem miał co trzeci uczeń po inicjacji alkoholowej, tj. 37% (7 osób) i stwierdzili oni, że pili go 1-2 razy.

Tabela 4. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=19

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	63%	12
1 – 2 razy	37%	7
3 – 4 razy	0%	0
5 – 7 razy	0%	0
więcej niż 7 razy	0%	0

W ostatnim pytaniu skierowanym do respondentów podjęto się próby określenia głównych sposobów, za pomocą których uczniowie otrzymują bądź zdobywają alkohol w celu spróbowania go po raz pierwszy. Jak wykazało badanie, średnio co trzeci badany, który kiedykolwiek pił alkohol, nie pamięta w jaki sposób go otrzymał (7 osób, tj. 37%). Co piąty respondent został nim poczęstowany (4 osoby, tj. 21%), natomiast 16% uczniów dostało alkohol do spróbowania od rodziców (3 osoby), a 11% ankietowanych przyznało, że podkraśćło go rodzicom (2 osoby). Pojedyncza odpowiedź padła na jego samodzielny zakup (1 osoba, tj. 5%), z kolei 11% wskazań dotyczyło innych, bliżej nieokreślonych sposobów pozyskania alkoholu (2 osoby).

Tabela 5. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=19

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie pamiętam	37%	7
ktoś mnie poczęstował	21%	4
rodzice dali mi spróbować	16%	3
podkraśćłem/am rodzicom	11%	2
inne	11%	2
dostałem/am od starszych kolegów	5%	1
kupiłem/am sobie sam/a	0%	0
poprosiłem/am kogoś o kupno	0%	0

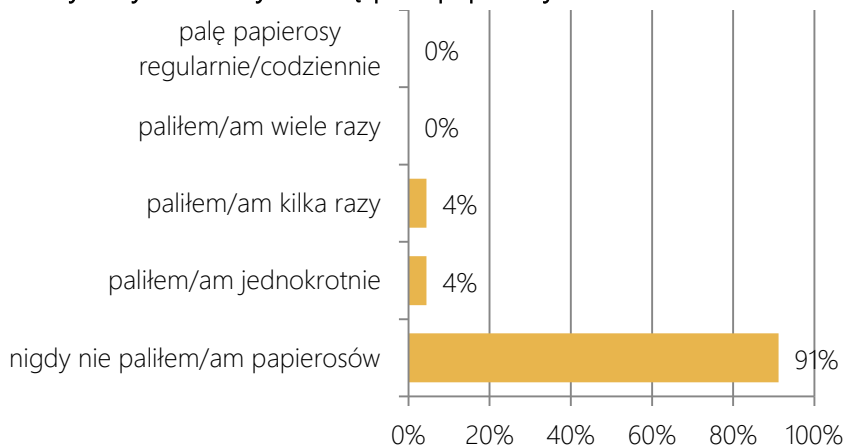
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PROBLEM NIKOTYNOWY

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Siemkowice podjęto się także określenia skali i częstotliwości palenia wyrobów nikotynowych. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miało 8% ankietowanych, wśród których po 4% paliło je jednokrotnie i kilkakrotnie.

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy? N=91

W poniższej tabeli przedstawione zostały odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy na pytanie dotyczące wieku ich inicjacji nikotynowej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, największa część z nich miała wówczas 10-13 lat (5 osób, tj. 83%). Ponadto 17% odpowiedzi padło na wiek 14-15 lat (1 osoba).

Tabela 6. W jakim wieku pierwszy raz paliłeś/aś papierosy? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	0%	0
10-13 lat	83%	5
14-15 lat	17%	1

W ramach przeprowadzonego badania ankietowego uzyskano również informacje dotyczące częstotliwości palenia papierosów przez uczniów w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Palenie papierosów w tym czasie potwierdziło 51% uczniów będących po inicjacji nikotynowej, którzy wskazali, że miało to miejsce 1-2 razy (3 osoby, tj. 38%) oraz 3-4 razy (1 osoba, tj. 12%). Pozostali respondenci nie sięgnęli po wyroby tytoniowe w tym okresie (4 osoby, tj. 50%).

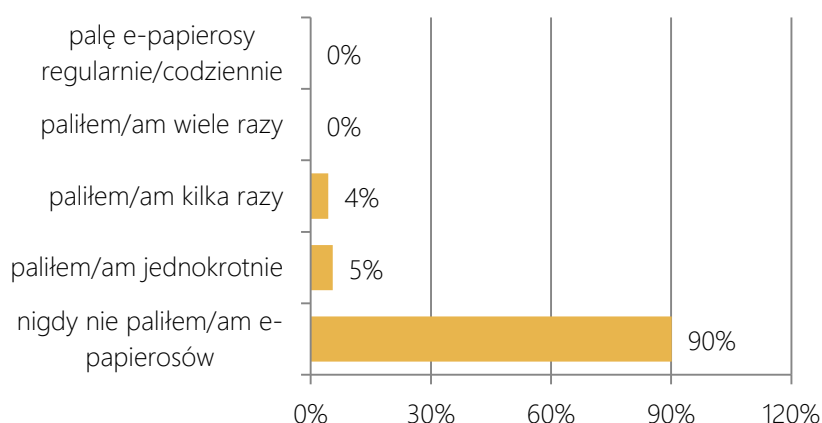
Tabela 7. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	50%	4
1 – 2 razy	38%	3
3 – 4 razy	13%	1
5 – 10 razy	0%	0
więcej niż 10 razy	0%	0

W ramach Diagnozy zbadaniu poddana została także częstotliwość palenia przez uczniów elektronicznych papierosów. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że e-papierosy są wśród dzieci i młodzieży równie popularne jak tradycyjne wyroby tytoniowe, gdyż sięgnął po nie odsetek 9% respondentów. Z deklaracji 5% badanych wynika, iż palili je jednokrotnie, a 4% osób - kilka razy.

Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=91

Kwestionariusz ankiety skierowany do uczniów ze szkół znajdujących się na obszarze gminy Siemkowice miał na celu także określenie wieku, w którym badani po raz pierwszy zdecydowali się po nie sięgnąć. Jak wynika z ich deklaracji, zdecydowana większość osób miała wówczas 10-13 lat (8 osób, tj. 89%), a 11% młodych mieszkańców było w wieku 14-15 lat (1 osoba).

Tabela 8. W jakim wieku pierwszy raz paliłeś/aś e-papierosy? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	0%	0
10-13 lat	89%	8
14-15 lat	11%	1

Ostatnie pytanie skierowane do uczniów w zakresie wyrobów nikotynowych miało na celu ustalenie częstotliwości sięgania po elektroniczne papierosy obecnie. W ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie e-papierosy paliła połowa osób, które wcześniej przyznały się do sięgnięcia po e-papierosa. Odsetek 44% respondentów zapalił je 1-2 razy (4 osoby), natomiast 11% z nich przyznało, że paliło je 3-4 razy (1 osoba).

Tabela 9. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=9

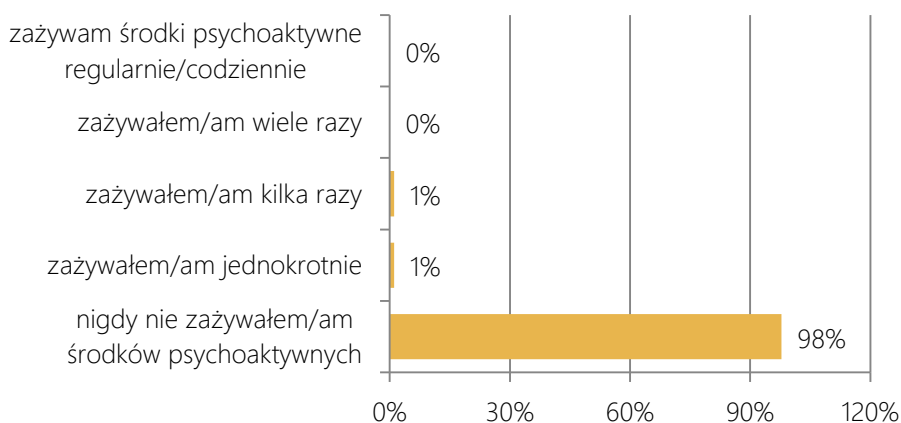
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am e-papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	44%	4
1 – 2 razy	44%	4
3 – 4 razy	11%	1
5 – 10 razy	0%	0
więcej niż 10 razy	0%	0

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, po inicjacji narkotykowej jest 2% uczniów, którzy wskazali, iż sięgnęli po nie jednokrotnie lub kilka razy (po 1 osobie).

Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=91

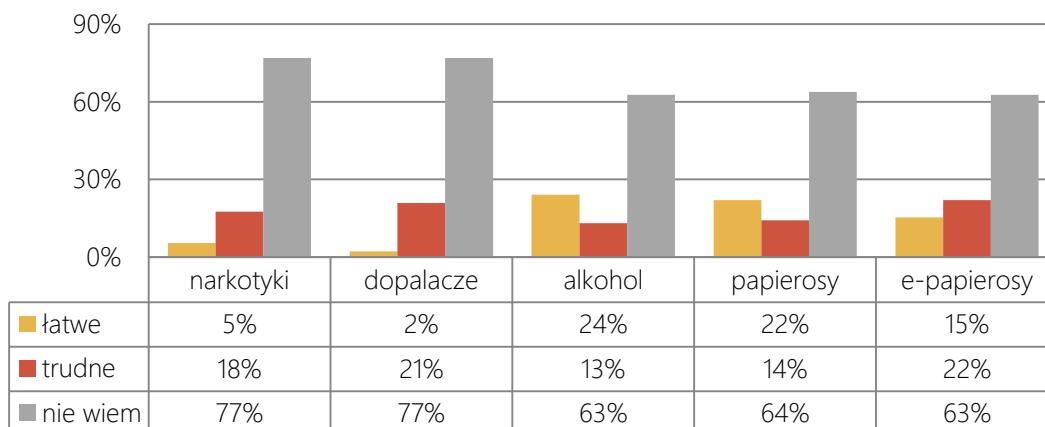
W dalszej części badania młodych mieszkańców gminy Siemkowice poproszono o wskazanie, w jakich okolicznościach doszło do zażycia substancji psychoaktywnych, jakie były to substancje oraz czy w ostatnich dniach zdecydowali się na zażycie ich. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, uczniowie zażywali je podczas spotkania ze znajomymi (2 osoby, tj. 100%). Po raz pierwszy sięgnęli po substancje psychoaktywne w wieku 13-13 lat i 14-15 lat (po 1 osobie, tj. 50%), a wciąż ostatnich 30 dni 1 osoba zażywała je 1-2 razy (50%). Do środków psychoaktywnych, po które sięgnęli badani należą: marihuana lub haszysz (2 osoby, tj. 100%) oraz leki w celu odurzania (1 osoba, tj. 50%).

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 5% ankietowanych, a trudne dla 18%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 2% uczniów, a trudne dla 21%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 24%, a trudny do zdobycia dla 13% badanych,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 22% respondentów, a trudne dla 14%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 15% młodych mieszkańców, a trudne dla 22%.

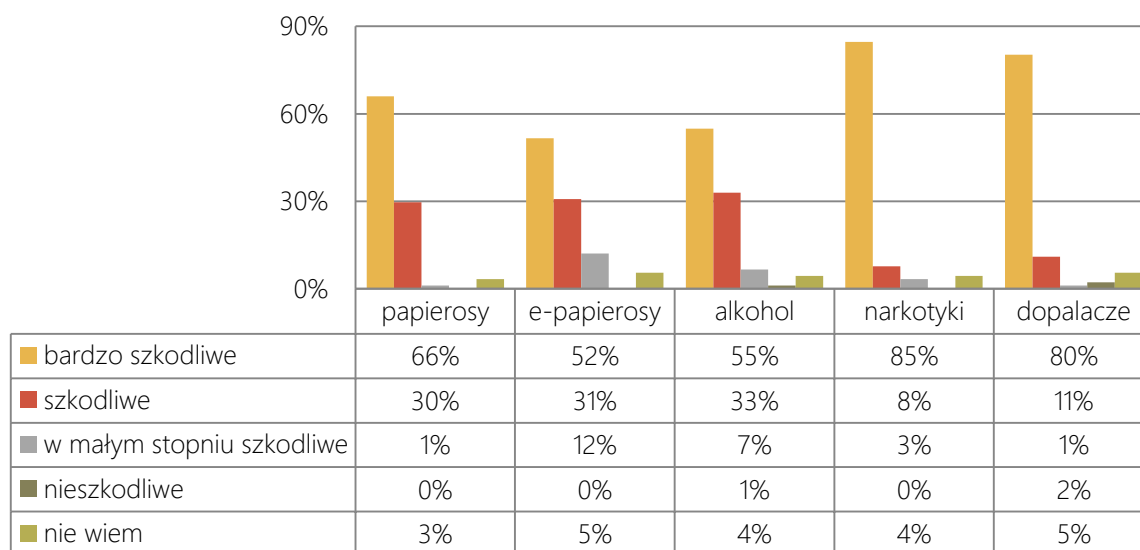
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=91

Ocena uczniów szkodliwości dla zdrowia dopalaczy, narkotyków, alkoholu, e-papierosów i papierosów przedstawia się następująco:

- dla większości uczniów dopalacze są bardzo szkodliwe dla zdrowia (80%), zdaniem 11% są szkodliwe, 5% zadeklarowało brak wiedzy na ten temat, natomiast w opinii 1% badanych są w małym stopniu szkodliwe, a 2% nieszkodliwe;
- narkotyki są bardzo szkodliwe w opinii 85%, szkodliwe według 8%, w opinii 3% badanych są w małym stopniu szkodliwe, natomiast na brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 4% respondentów;
- alkohol jest bardzo szkodliwy według 55%, szkodliwy zdaniem 33%, w małym stopniu szkodliwy w opinii 7%, nieszkodliwy 1%, a 4% ankietowanych zadeklarowało brak wiedzy na ten temat;
- e-papierosy są bardzo szkodliwe według 52%, szkodliwe zdaniem 31%, w małym stopniu szkodliwe dla 12%, a 5% nie posiada wiedzy w tym zakresie;
- papierosy są bardzo szkodliwe według 66%, szkodliwe zdaniem 30%, w małym stopniu szkodliwe dla 1%, a 3% uczniów stwierdziło, że nie ma wiedzy na ten temat.

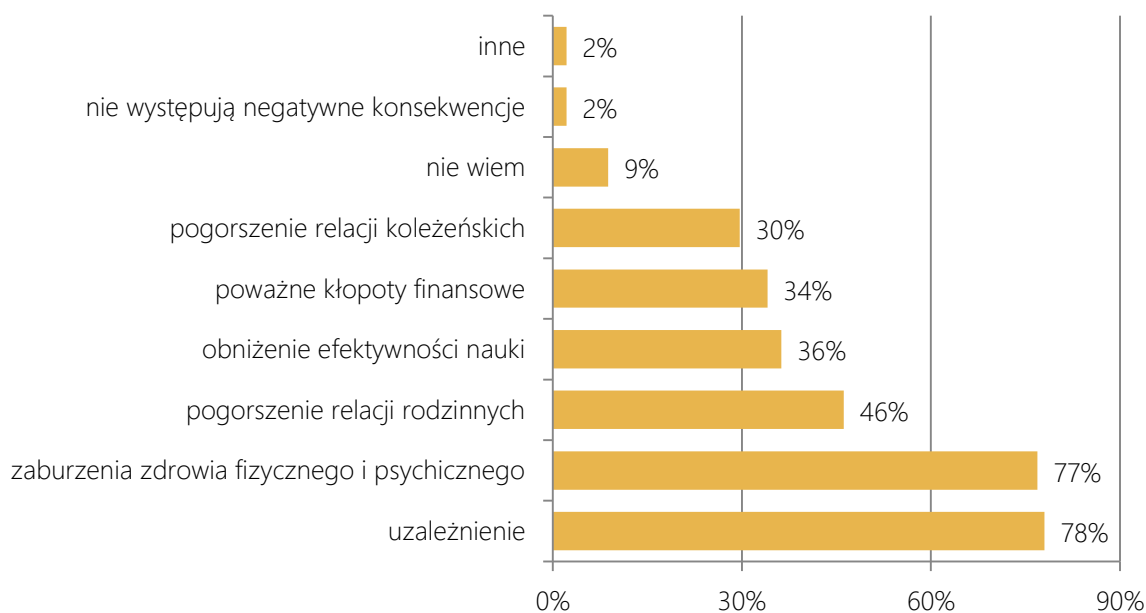
Wykres 9. Jak oceniasz szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia? N=91

Uczniów z gminy Siemkowice poproszono także o wskazanie, jakie w ich opinii mogą pojawić się negatywne konsekwencje związane z sięganiem po alkohol, narkotyki, dopalacze i papierosy. Najpopularniejszymi wskazanymi przez uczniów odpowiedziami były kolejno uzależnienie (78%), zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (77%) oraz pogorszenie relacji rodzinnych (46%). Znaczna część respondentów stwierdziła także, że skutkiem sięgania po takie substancje może być obniżenie efektywności nauki (36%), poważne kłopoty finansowe (34%) i pogorszenie relacji koleżeńskich (30%). 2% respondentów stwierdziło, aby negatywne skutki sięgania po używki takie jak alkohol, wyroby tytoniowe i inne substancje psychoaktywne nie występują, a brak wiedzy w tym zakresie wskazał odsetek 9% uczniów.

Wykres 10. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z zażywaniem alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów? N=91

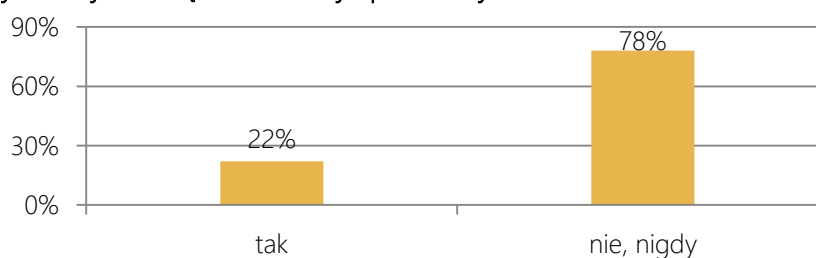

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PROBLEM PRZEMOCY

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Siemkowice. Analizie poddano kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że średnio co piąty młody mieszkaniec Gminy doświadczył kiedykolwiek w swoim życiu przemocy (22%).

Wykres 11. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=91

W celu zidentyfikowania charakteru oraz skali doświadczanej przez uczniów przemocy zostali oni poproszeni o wskazanie charakteru zachowań przemocowych jakich doświadczyli. Jak wynika z udzielonych przez respondentów odpowiedzi, najpowszechniejszą formą przemocy w Gminie jest przemoc psychiczna, z którą spotkała się większość uczniów (15 osób, tj. 83%). Ankietowani często doświadczają również przemocy fizycznej, na którą wskazała blisko połowa osób (8 osób, tj. 44%).

Tabela 10. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=18

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś cię przezywał, groził ci, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	83%	15
ktoś cię bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	44%	8
ktoś dotykał cię w miejsca, w które sobie tego nie życzyłeś/aś, ktoś mówił o twoim ciele w sposób który cię zawstydział itp.	0%	0
nie miałeś/aś zapewnionej opieki kiedy byłeś/aś chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów kiedy miałeś/aś problemy, dostawałeś/aś zbyt mało jedzenia dlatego przez dłuższy czas byłeś/aś głodny/a itp.	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji wynika, że badani najczęściej doświadczają przemocy ze strony swoich rówieśników, co przyznało 11 osób, czyli 61%. Ankietowani przyznali również, że było to ich rodzeństwo (22 osoby, tj. 11%). Ze strony taty przemocy doświadczyło 4 uczniów (22%), natomiast mamy - 1 osoba (6%). Na podstawie deklaracji badanych można zauważyć, iż przemoc stosowana była również przez inne osoby, wśród których wskazano m.in. na znajomych (2 osoby, tj. 11%).

Tabela 11. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=18

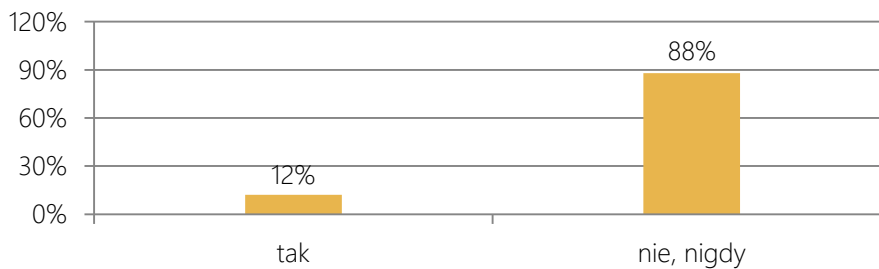
Odpowiedź	%	Liczba odp.
rówieśnicy	61%	11
tata	22%	4
inne	22%	4
rodzeństwo	11%	2
mama	6%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się kiedykolwiek zastosować przemoc wobec innych osób. Jak wynika z ich deklaracji, do takiego zachowania przyznało się 12% uczniów.

Wykres 12. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych? N=91

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, który zastosowali wobec innych osób. Jak wynika z ich odpowiedzi, najpowszechniejsza jest przemoc psychiczna i fizyczna, na które padło kolejno 86% (6 osób) oraz 57% (4 osoby) wskazań.

Tabela 12. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przeżywałeś/aś kogoś, groziłeś/aś komuś, upokarzałeś/aś kogoś, straszyłeś/aś, wyśmiewałeś/aś itp.	86%	6
biłeś/aś kogoś, kopałeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś, spoliczkowałeś/aś itp.	57%	4
dotykałeś/aś kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłeś/aś o czymś ciele w sposób który go zawstydział itp.	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy na pytanie o to, wobec kogo dopuścili się zachowań przemocowych. Udzielone przez nich odpowiedzi wskazują, iż są one kierowane najczęściej w stronę innych osób, m.in.: kolegów i kuzynostwa (6 osób, tj. 60%). Średnio co trzecia odpowiedź padła na rodzeństwo (3 osoby, tj. 30%), natomiast do przemocy wobec rówieśników przyznał się odsetek 20% badanych (2 osoby).

Tabela 13. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=7

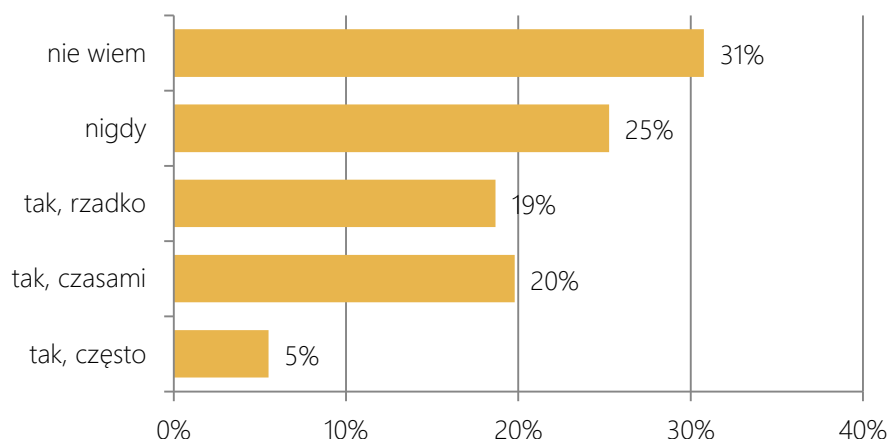
Odpowiedź	%	Liczba odp.
wobec innych osób	60%	6
wobec rodzeństwa	30%	3
wobec rówieśników	20%	2
wobec rodziców	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniów poproszono o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Co trzeci respondent nie potrafił jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii (31%), a zdaniem co czwartego takie zjawisko nie występuje w szkole, do której uczęszcza (25%). Obecność przemocy w swojej szkole potwierdził odsetek 44% respondentów, w tym 19% spośród nich stwierdziło, że ma to miejsce rzadko, w opinii 20% dzieje się to czasami, a zdaniem 5% ankietowanych do takich sytuacji dochodzi często.

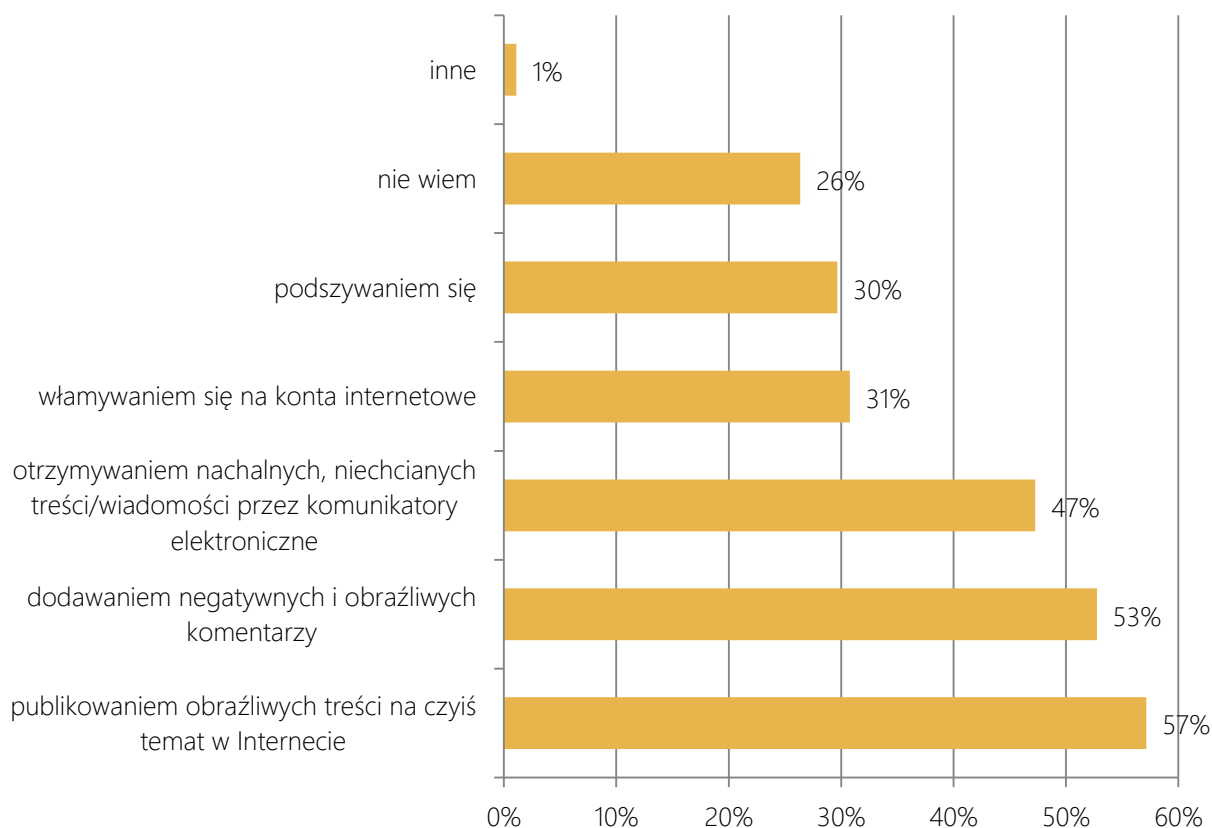

Wykres 13. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami? N=91

W dalszej części badania, analizie poddana została wiedza uczniów na temat problemu cyberprzemocy oraz ich osobiste doświadczenia w tym zakresie. Respondenci wskazali, czym w ich opinii jest problem cyberprzemocy. Jak wynika z ich odpowiedzi, cyberprzemoc interpretowana jest zazwyczaj jako publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (57%), dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy (53%) oraz otrzymywanie niechcianych wiadomości za pośrednictwem komunikatorów (47%). Co trzecia odpowiedź padła na podszywanie się (30%), a także na włamywanie się na cudze konta internetowe (31%). Należy zauważyć, iż średnio co czwarty młody respondent nie wie, czym jest zjawisko cyberprzemocy (26%).

Wykres 14. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=91

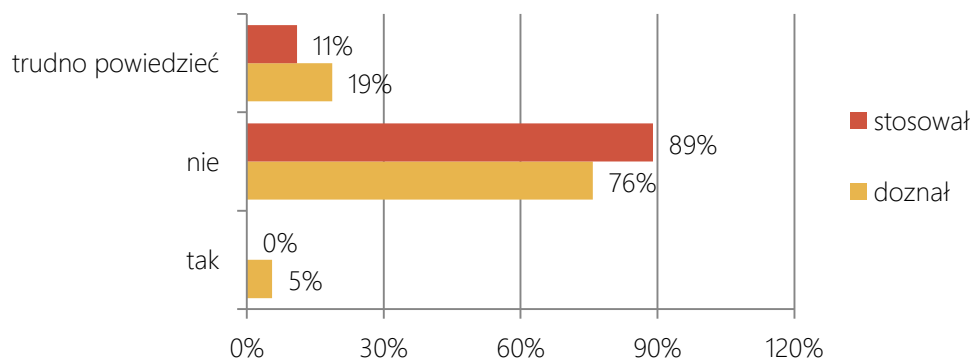

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 5% z nich, natomiast żaden jej nie zastosował. Znaczna część respondentów miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem – na odpowiedź „trudno powiedzieć” padło 11% odpowiedzi w przypadku stosowania cyberprzemocy, a doświadczenia jej – 19%.

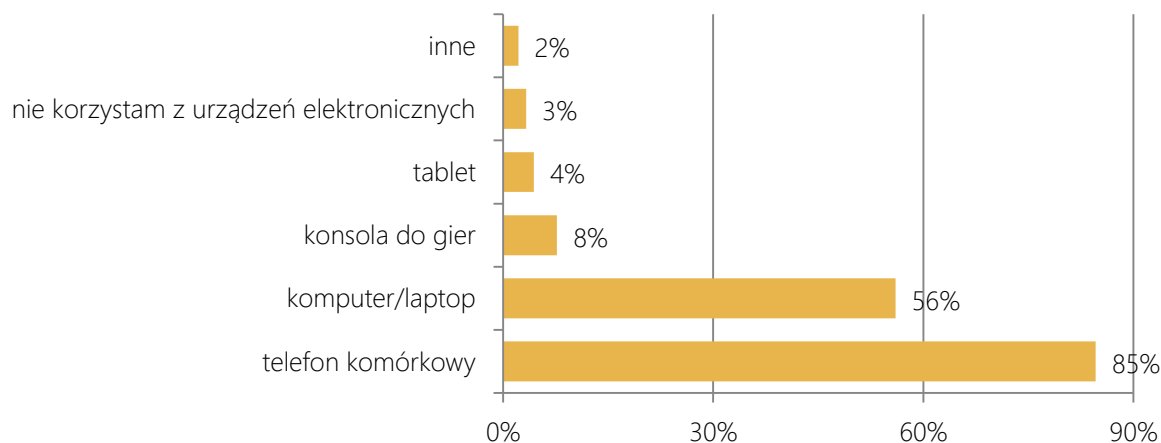
Wykres 15. Czy doznałeś/aś lub stosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=91

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Następny obszar tematyczny badania miał na celu określenie, w jaki sposób oraz jak często uczniowie z gminy Siemkowice spędzają czas na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że korzystają z nich prawie wszyscy ankietowani. Jak wykazały odpowiedzi największą popularnością cieszą się telefony komórkowe, z których korzysta 85% badanych. Znaczna liczba odpowiedzi padła również na komputer/laptop, gdyż wskazało na nie 56% uczniów, a odsetek 8% używa konsoli do gier. Dodatkowo, 4% ankietowanych przyznało w badaniu, że korzysta z tabletu, a kolejne 2% wskazań dotyczyło innych urządzeń elektronicznych. 3% osób z nich nie korzysta.

Wykres 16. Z jakich urządzeń elektronicznych korzystasz najczęściej? N=91

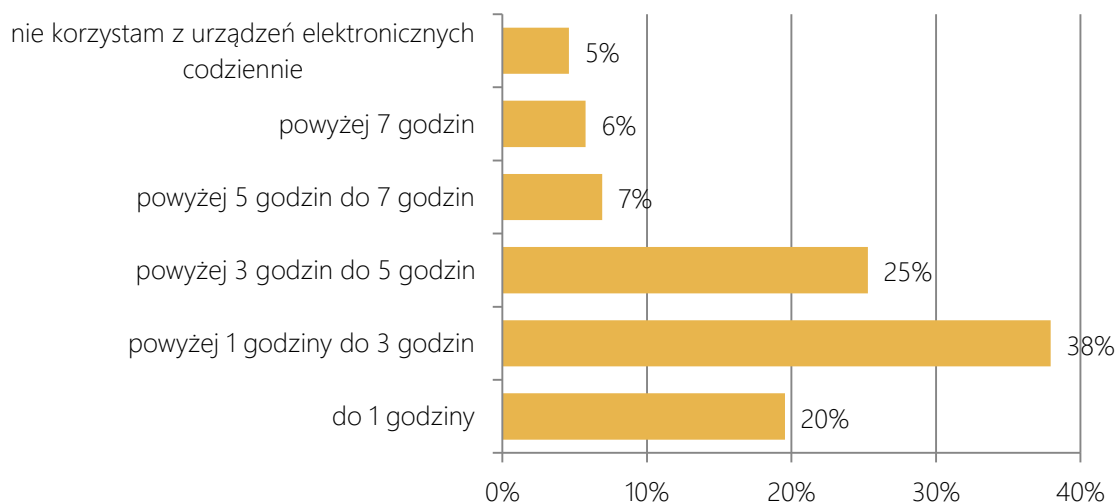

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, znaczna część z nich poświęca na korzystanie z urzędzeń elektronicznych znaczne ilości czasu w ciągu dnia, gdyż 7% odpowiedzi padło na przedział od 5 do 7 godzin dziennie, a 6% na powyżej 7 godzin. Dodatkowo, co czwarty uczeń zadeklarował, iż korzysta z nich pomiędzy 3 a 5 godzinami w ciągu dnia (25%). Na przedział bezpieczny dla prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży wskazał średnio co trzeci respondent, gdyż powyżej 1 do 3 godzin z urzędzeń korzysta 38% respondentów, a 20% poświęca na korzystanie z urzędzeń do 1 godziny dziennie. Zaledwie 5% ankietowanych stwierdziło, iż nie korzysta z tego rodzaju urzędzeń codziennie.

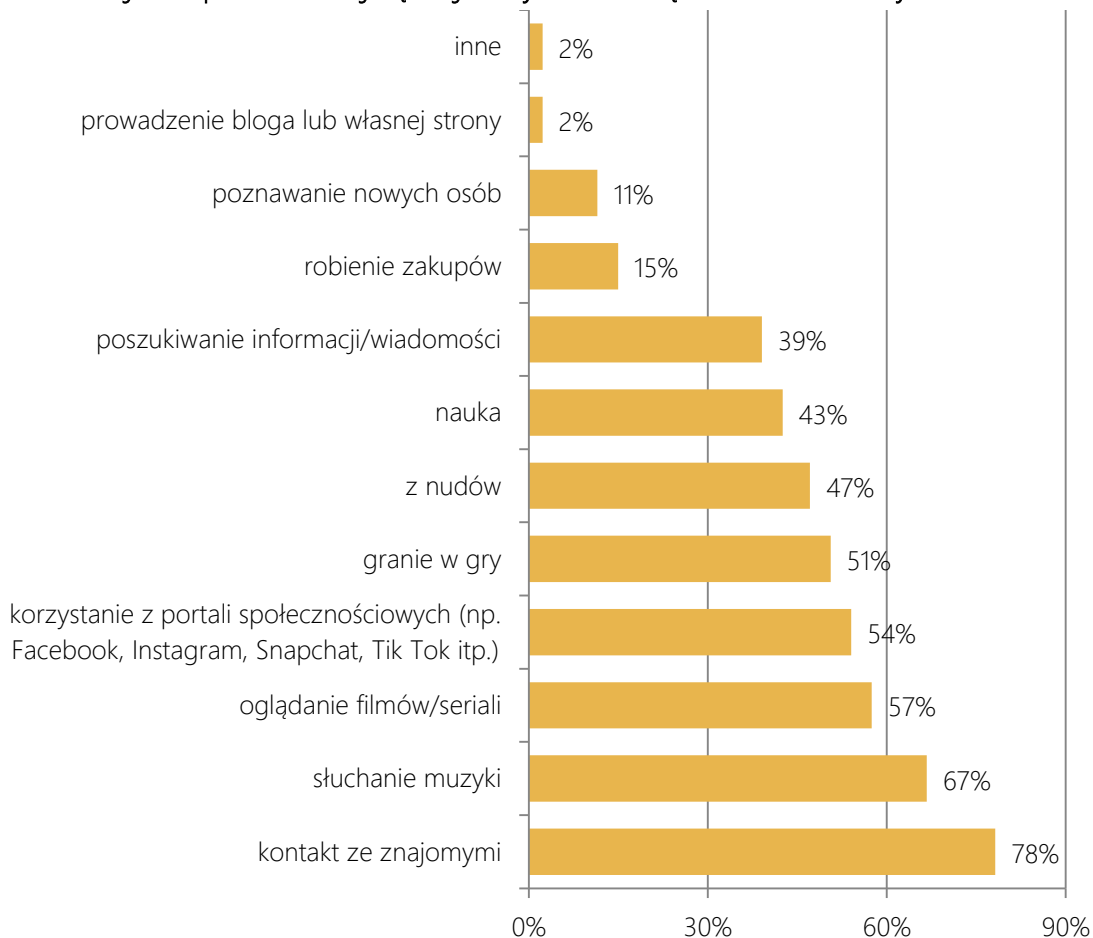
Wykres 17. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urzędzeń elektronicznych? N=88

Jak wynika z deklaracji respondentów uczęszczających do szkoły na terenie Gminy, głównym powodem korzystania przez nich z urzędzeń elektronicznych jest chęć utrzymania kontaktu ze znajomymi (78%), a także słuchanie muzyki (67%). Na oglądanie filmów/seriali wskazało 57% uczniów, aktywność na portalach społecznościowych - 54%, a granie w gry komputerowe wskazało 51% badanych. Blisko połowa ankietowanych przyznała, że powodem korzystania przez nich z urzędzeń elektronicznych jest nuda (47%) oraz nauka (43%). W dalszej kolejności odpowiedzi respondentów padły na poszukiwanie informacji/wiadomości (39%), robienie zakupów (15%) oraz poznawanie nowych osób (11%). Dodatkowo na prowadzenie bloga lub własnej strony padło 2% wskazań.

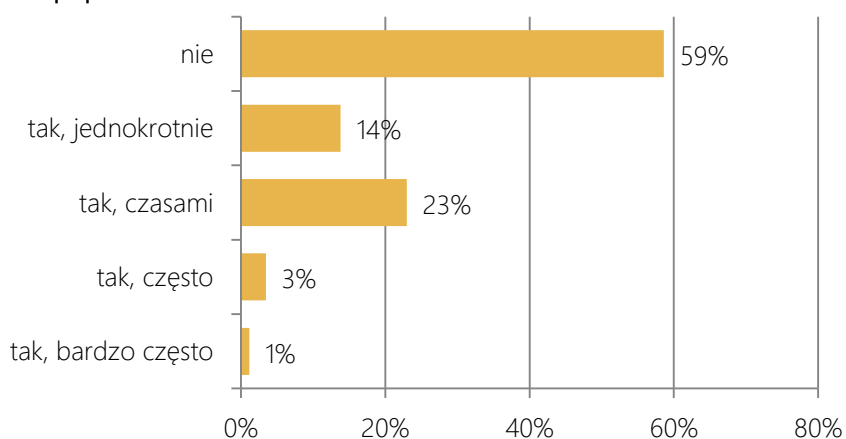
Wykres 18. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z urządzeń elektronicznych? N=88

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kłamać w celu ukrycia prawdziwej ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych, np. przed rodzicami/opiekunami. Tego typu zachowanie zadeklarował znaczny odsetek respondentów, tj. 41%, w tym 1% uczniów zdarza się to bardzo często, 3% badanym – często, 23% ankietowanym – czasami, a 14% z nich stwierdziło, iż miało to miejsce tylko jeden raz.

Wykres 19. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=88

Ostatnie pytanie ujęte w tej części badania miało na celu przybliżenie, jakie są negatywne konsekwencje, z jakimi zmagają się uczniowie na skutek nadmiernego korzystania z urządzeń elektronicznych. Z ich deklaracji wynika, iż negatywnych skutków doznało 39% badanych. Wśród tych osób najczęściej doświadczanym problemem było pogorszenie stanu zdrowia i odczuwanie np. bólu kręgosłupa, czy trudności ze wzrokiem (21%), a także problemy z zasypianiem i zaniechanie obowiązków szkolnych lub domowych, na które wskazało po 19% respondentów. Ponadto, 5% odpowiedzi dotyczyło pogorszenia relacji rodzinnych, a 4% wskazań było związanych z pogorszeniem relacji koleżeńskich. Ponadto 1% respondentów podał, iż w efekcie korzystania z urządzeń elektronicznych, doświadczył innych skutków, tj. *utruty fajnych chwil w życiu*.

Wykres 20. Czy doświadczyłeś/aś któryś z poniższych negatywnych konsekwencji związanych z korzystaniem z urządzeń elektronicznych? N=88

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

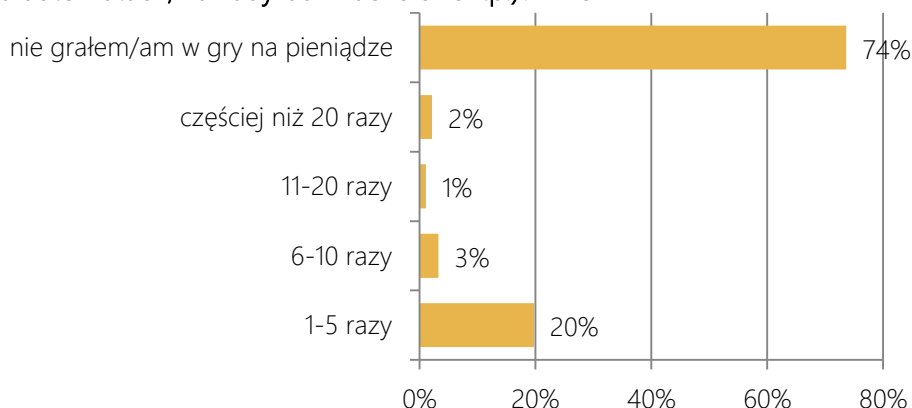
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu oszacowania skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentów zapytano o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w tym okresie podejmował się tego co czwarty badany, tj. 26%. Większość z tych osób grała w nie 1-5 razy (20%), a 3% badanych wskazało na przedział 6-10 razy. Należy jednak zauważyć, iż 1% respondentów przyznał się do częstszego uczestniczenia w grach hazardowych wskazując na przedział 11-20 razy, a 2% - więcej niż 20 razy.

Wykres 21. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry na pieniądze? (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=91

W dalszej kolejności wskazano również formy gier, z którymi kontakt mieli respondenci. Na pytanie o rodzaj gry na pieniądze w jaką grali, bądź jaką obstawiali, zdecydowana większość badanych podała, iż były to zdraпки (16 osób, tj. 76%), a 10% odpowiedzi dotyczyło lotto (6 osób). Dodatkowo, 29% odpowiedzi padło na inne gry na pieniądze, wśród których uczniowie podali m.in. wykupywanie dostępu do internetowych gier, w ramach których możliwy jest zakup dodatkowych elementów i dostępu oraz automaty (6 osób).

Tabela 14. W jakie gry na pieniądze zdarzyło Ci się grać?? N=21

Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdraпки	76%	16
inne	29%	6
lotto	10%	2
zakłady bukmacherskie	0%	0
maszyny do gier hazardowych (w tym online)	0%	0
gry karciane, np. poker (w tym online)	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Siemkowice dotyczyła działań podejmowanych przez instytucje publiczne w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających badanie w zakresie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych. Z udzielonych przez młodych respondentów odpowiedzi wynika, iż:

- **najmniej powszechne w Gminie są zajęcia dotyczące zdrowia psychicznego**, gdyż wzięło w nich udział jedynie 43% badanych, a niewiele większy odsetek respondentów uczestniczył w zajęciach na temat uzależnień (49%) oraz przemocy (50%). Z kolei **najpowszechniejsze wśród uczniów są zajęcia w obszarze zdrowego odżywiania i bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych**, gdyż wzięło w nich udział kolejno 48% i 69% ankietowanych;

- większość młodych mieszkańców Gminy, którzy uczestniczyli w danych zajęciach profilaktycznych wyraziło pozytywną opinię na ich temat. W przypadku zajęć dotyczących uzależnień były one ciekawe i dostarczyły wiedzy 40% uczniów. Takie zdanie podzieliło 43% badanych w zakresie zajęć dotyczących przemocy, 48% – zdrowego odżywiania, 35% – zdrowia psychicznego oraz 62% uczniów w aspekcie bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu;
- z prowadzonych w Gminie zajęć profilaktycznych **nie jest zadowolonych średnio 9%** uczniów w przypadku uzależnień, 4% – na temat zdrowego odżywiania, 8% – zdrowia psychicznego, a po 7% w zakresie urządzeń elektronicznych i Internetu oraz przemocy.

Tabela 15. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w poniższych zajęciach profilaktycznych? N=91

	Nie brałem/am udziału	Brałem/am udział i wiele się dowiedziałem/am	Brałem/am udział, ale zajęcia nic nie wniosły
Zajęcia dotyczące uzależnień (alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze)	52%	40%	9%
Zajęcia dotyczące przemocy	51%	43%	7%
Zajęcia dotyczące zdrowego odżywiania	47%	48%	4%
Zajęcia dotyczące zdrowia psychicznego	57%	35%	8%
Zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu	32%	62%	7%

Ostatnie pytanie skierowane do młodych mieszkańców z gminy Siemkowice miało na celu określenie, w jakich zajęciach profilaktycznych uczniowie najbardziej chcieliby wziąć udział i jakie należy organizować w szkołach na terenie Gminy.

Z udzielonych przez respondentów odpowiedzi wynika, iż **największy odsetek badanych chciałby wziąć udział w zajęciach dotyczących zdrowego odżywiania oraz zdrowia psychicznego** (kolejno po 55% i 54%). W zajęciach z zakresu bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu chętnie uczestniczyłoby 44% badanych, na temat przemocy – 37%, natomiast w obszarze uzależnień najmniejsza grupa, bo jedynie 32% respondentów.

Tabela 16. Czy chciał/abyś brać udział w poniżej wymienionych zajęciach profilaktycznych? N=91

	zdecydowanie nie	raczej nie	raczej tak	zdecydowanie tak	trudno powiedzieć
Zajęcia dotyczące uzależnień (alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze)	30%	24%	27%	5%	13%
Zajęcia dotyczące przemocy	25%	27%	29%	8%	11%
Zajęcia dotyczące zdrowego odżywiania	23%	16%	40%	15%	5%
Zajęcia dotyczące zdrowia psychicznego	20%	16%	31%	23%	10%
Zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu	24%	23%	35%	9%	9%

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA - PEŁNOLETNI MIESZKAŃCY GMINY

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Siemkowice, a także skala zjawiska przemocy, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze i innych zaburzeń behawioralnych.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

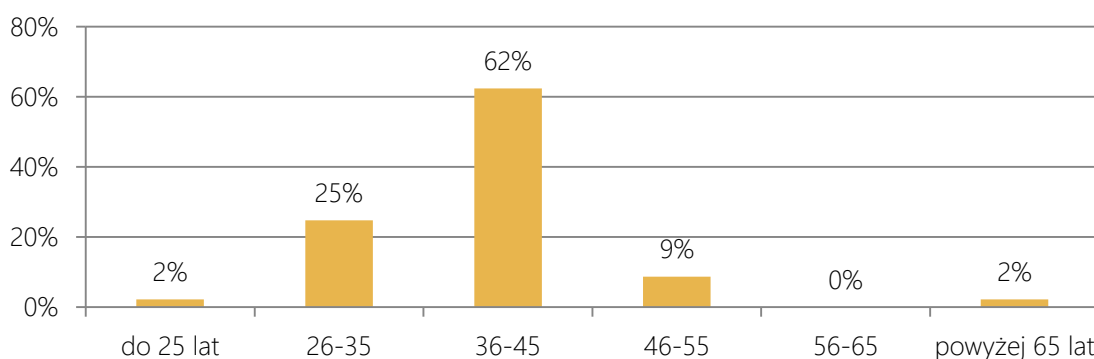
W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie gminy Siemkowice udział wzięło łącznie 93 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Większość ankiet przekazały kobiety, które uzupełniły ich łącznie 79, natomiast mężczyźni przekazali pozostałe 14 kwestionariuszy.

Rysunek 3. Podział respondentów ze względu na płeć. N=93

PRÓBA BADAWCZA	KOBIETY	79 OSÓB (85%)
	MĘŻCZYŻNI	14 OSÓB (15%)

Analiza struktury badanej grupy wskazuje na znaczne zróżnicowanie respondentów pod względem ich wieku, gdyż większość osób miała 36-45 lat (62%), a średnio co czwarty badany miał 26-35 lat (25%). Wiek 9% osób mieścił się w przedziale 46-55 lat, natomiast po 2% było w wieku powyżej 65 lat oraz przed 25 rokiem życia.

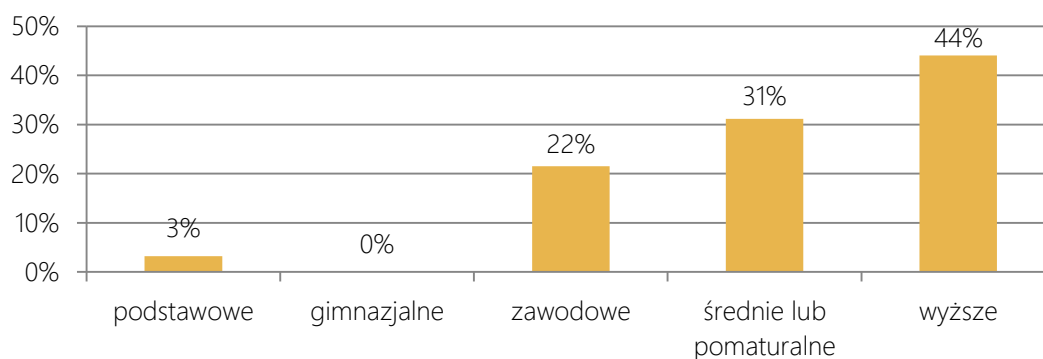
Wykres 22. Wiek: N=93

Respondenci zostali zapytani również o swoje wykształcenie. Jak wynika z ich deklaracji, największy udział w badaniu mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym, gdyż stanowili oni 44%. Średnio co trzecia ankieta została wypełniona przez respondentów z wykształceniem średnim lub pomaturalnym (31%), a 22% kwestionariuszy – zawodowym. Ponadto 3% grupy stanowią osoby, które zakończyły edukację na poziomie podstawowym.

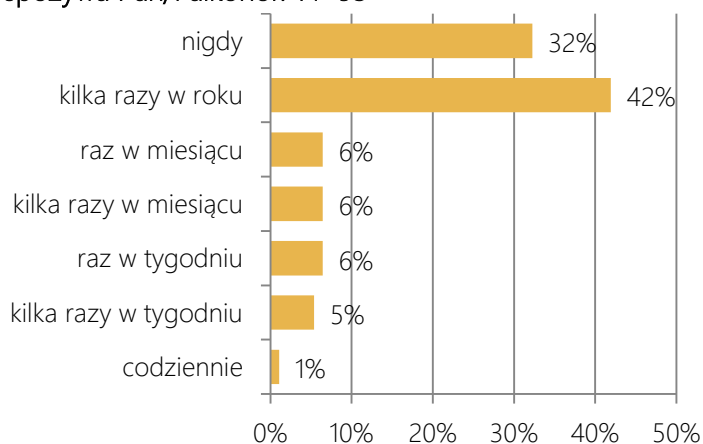
Wykres 23. Wykształcenie: N=93

PROBLEM ALKOHOLOWY

W pierwszym pytaniu skierowanym do dorosłych mieszkańców Gminy poproszono ich o określenie, z jaką częstotliwością sięgają po alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 32% badanych, natomiast 42% respondentów spożywa go w sposób okazjonalny, czyli kilka razy w roku. Po alkohol raz lub kilka razy w miesiącu oraz raz w tygodniu sięga po 6% mieszkańców. Problem szkodliwego spożywania alkoholu może dotyczyć pozostałych respondentów, gdyż zadeklarowali oni częstsze sięganie po alkohol – 5% badanych przyznało, że robi to kilka razy w tygodniu, a codzienne spożywanie go dotyczy 1% ankietowanych.

Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=93

W następnym pytaniu skierowanym do respondentów pijących alkohol podjęto się próby określenia ilości spożywanego przez nich alkoholu w ciągu dnia, kiedy po niego sięgają. Większość respondentów zadeklarowało, że w dniu, w którym pije alkohol wypija 1-2 porcje (50 osób, tj. 88%), natomiast 9% mieszkańców wskazało na 3-4 porcje (5 osób). Pozostałe osoby, które przyznały, że spożywają alkohol stwierdziły, że zazwyczaj wypijają 5-7 oraz 8-10 porcji (po 1 osobie, tj. 2%).

Tabela 17. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250 ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). N=57

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1-2	88%	50
3-4	9%	5
5-7	2%	1
8-10	2%	1
11 i więcej	0%	0

W dalszej kolejności respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, kiedy wykonywali swoje obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu. Na podstawie ich deklaracji należy stwierdzić, że większość pracujących mieszkańców nigdy nie podjęła się pracy w stanie nietrzeźwości (57 osób, tj. 90%), natomiast 2% respondentów nie podejmuje żadnej aktywności zawodowej (1 osoba). Niemniej, do wykonywania pracy pod wpływem alkoholu przyznał się odsetek 8% ankietowanych, wśród których 2% stwierdziło, iż miało to miejsce jeden raz (1 osoba), a 6% zdarza się sporadycznie (4 osoby).

Tabela 18. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu? N=63

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	90%	57
raz mi się to zdarzyło	2%	1
zdarza mi się to sporadycznie	6%	4
zdarza mi się to często	0%	0
nie pracuję	2%	1

Ważnym elementem badania była również skala prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. Większość respondentów jednoznacznie zaprzeczyła takim sytuacjom (59 osób, tj. 94%), a 2% badanych podało, iż nie posiada prawa jazdy (1 osoba). Niemniej, takie sytuacje zdarzyły się w przypadku 5% mieszkańców pijących alkohol ogółem (3 osoby). 3% osób stwierdziło, że miały one miejsce jeden raz (2 osoby), a 2%, że zdarzają się sporadycznie (1 osoba).

Tabela 19. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=63

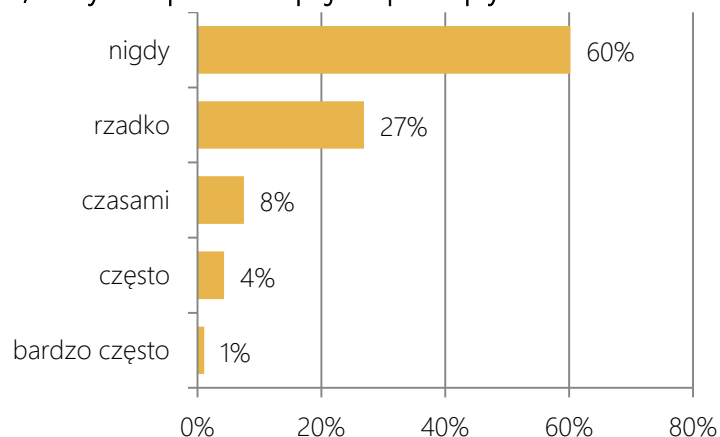
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	94%	59
raz mi się to zdarzyło	3%	2
zdarza mi się to sporadycznie	2%	1
zdarza mi się to często	0%	0
nie posiadam prawa jazdy	2%	1

W celu oszacowania skali problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu w Gminie, respondentów zapytano także o to, jak często w okresie roku poprzedzającego badanie byli świadkami prowadzenia pojazdu przez osoby nietrzeźwe. Z udzielonych przez ankietowanych odpowiedzi wynika, iż 40% mieszkańców była świadkiem takich zdarzeń w okresie ostatniego roku. Wśród nich 27% badanych stwierdziło, iż mają one miejsce rzadko, 8% wskazań padło na

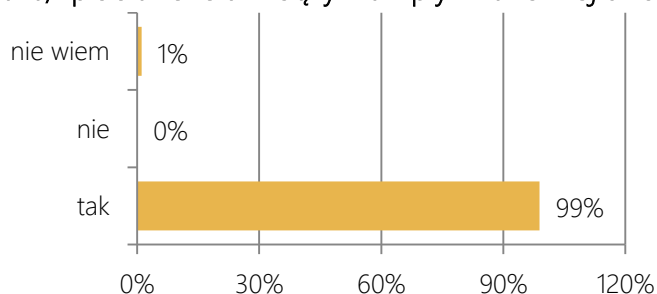
odpowieź „czasami”, natomiast zdaniem 4% respondentów zdarzają się one często. Dodatkowo 1% badanych zadeklarował, że sytuacje prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości można dostrzec w Gminie bardzo często.

Wykres 25. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=93

W jednym z pytań ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, prawie wszyscy dorośli mieszkańcy Gminy są świadomi szkodliwości napojów alkoholowych, co zadeklarowało 99% respondentów. Brak wiedzy w tym zakresie dotyczy z kolei 1% ankietowanych, którzy zaznaczyli odpowiedź „nie wiem”. Niemniej, żaden z badanych nie stwierdził, aby spożycie alkoholu nie wpływało w żaden sposób na rozwój dziecka.

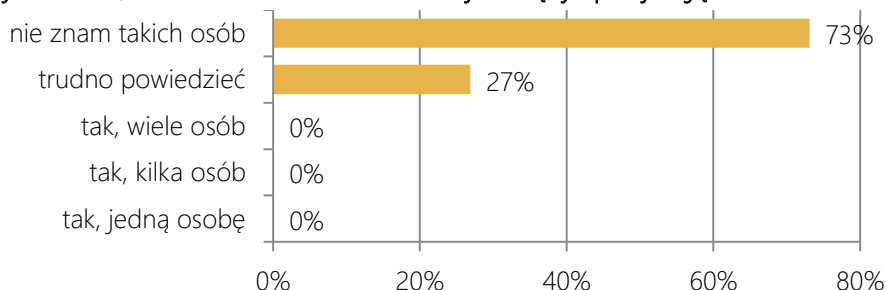
Wykres 26. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka? N=93

Pełnoletni mieszkańcy zostali także zapytani o znajomość w swoim otoczeniu kobiet w ciąży, które mimo tego spożywają alkohol. Z udzielonych przez badanych odpowiedzi wynika, że średnio co czwarty ankietowany miał trudność w określeniu, czy w jego otoczeniu znajdują się kobiety sięgające po alkohol w trakcie ciąży, tj. 27%. Pozostałe 73% mieszkańców zaprzeczyło, aby znało kobiety pijące alkohol w okresie prenatalnym w swoim otoczeniu.

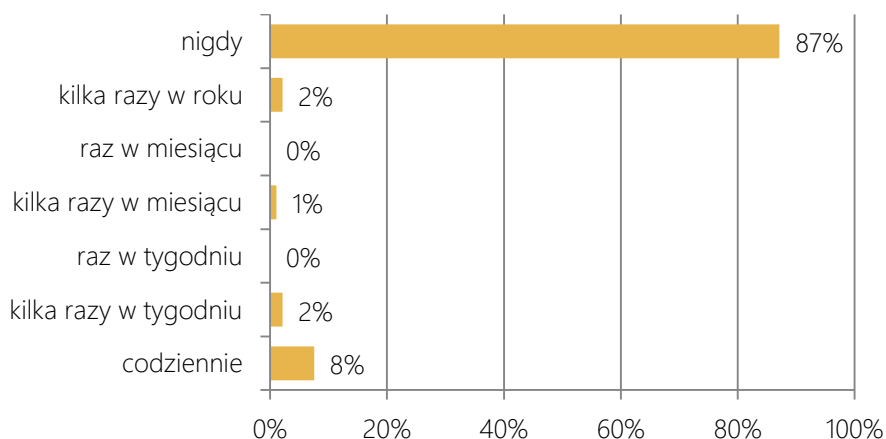
Wykres 27. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kobiety w ciąży spożywające alkohol? N=93

PROBLEM NIKOTYNOWY

Kolejny analizowany obszar miał na celu oszacowanie skali sięgania po wyroby tytoniowe przez dorosłych mieszkańców gminy Siemkowice. Jak wynika z udzielonych przez nich odpowiedzi na pierwsze pytanie, papierosy pali 13% respondentów, spośród których 2% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, a 1% wskazań dotyczyło palenia kilka razy w miesiącu. Na częstsze sięganie po papierosy wskazał odsetek 10% mieszkańców, wśród których 8% przyznało się do nałogowego, codziennego palenia papierosów, a 2% do sięgania po papierosy kilka razy w tygodniu. Osoby te są szczególnie narażone na wystąpienie negatywnych konsekwencji uzależnienia od nikotyny.

Wykres 28. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=93

W dalszej kolejności analizie poddano liczbę wypalanych przez dorosłych mieszkańców papierosów w ciągu dnia. Jak wynika z odpowiedzi respondentów, co trzecia osoba nie pali codziennie, więc miała trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie (4 osoby, tj. 33%), a 17% osób nie wie ile dziennie papierosów wypala, ponieważ ich nie liczy (2 osoby). 17% respondentów zadeklarowało sięganie po papierosa mniej niż 5 razy w ciągu dnia (2 osoby), a średnio co trzeci palący mieszkaniac wypala dziennie 6-15 sztuk (4 osoby, tj. 33%). Należy zauważyć, iż po większą ilość papierosów, tj. powyżej 15 sztuk nie sięga żaden ankietowanych.

Tabela 20. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=12

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie palę codziennie	33%	4
nie wiem, nie liczę	17%	2
poniżej 5 sztuk	17%	2
6-15 sztuk	33%	4
16-25 sztuk	0%	0
więcej niż 25 sztuk	0%	0

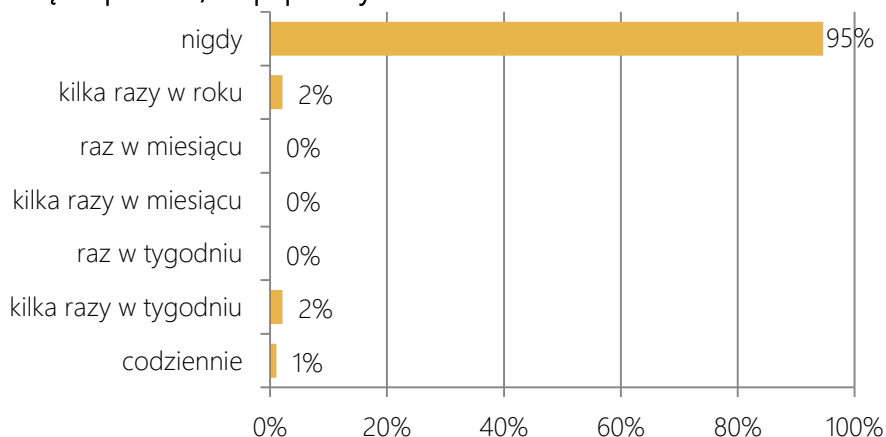
Respondenci zamieszkujący Gminę, którzy wcześniej przyznali się do sięgania po papierosy, zostali również zapytani o próby rzucenia tego uzależnienia. Zebrany materiał badawczy ukazał, że co trzeci badany bezskutecznie próbował zerwać z paleniem wiele razy (33%). Należy zauważyć, że znaczny odsetek badanych nigdy nie próbował rzucić palenia (8 osób, tj. 67%), w tym większość że nie chce zaprzestać palenia, gdyż robi to okazjonalnie (5 osób, tj. 42%), a 17% zamierza spróbować (2 osoby).

Tabela 21. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=12

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy nie próbowałem/am	8%	1
nie próbowałem/am, bo palę okazjonalnie	42%	5
nie, ale zamierzam spróbować	17%	2
tak, raz, ale nie udało mi się	0%	0
tak, wiele razy, ale nie udało mi się	33%	4

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego uzależnienia od nikotyny, zweryfikowana została skala sięgania po elektroniczne wyroby tytoniowe. Jak wynika z deklaracji dorosłych respondentów z gminy Siemkowice, e-papierosy są w Gminie mniej popularne niż tradycyjne papierosy, gdyż sięga po nie 5% badanych. Jak wynika z deklaracji ankieterów, kilka razy w roku e-papierosy pali 2% badanych, natomiast problem nałogowego palenia papierosów elektronicznych dotyka 3% mieszkańców, w tym 2% robi to raz w tygodniu, a 1% codziennie.

Wykres 29. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=93

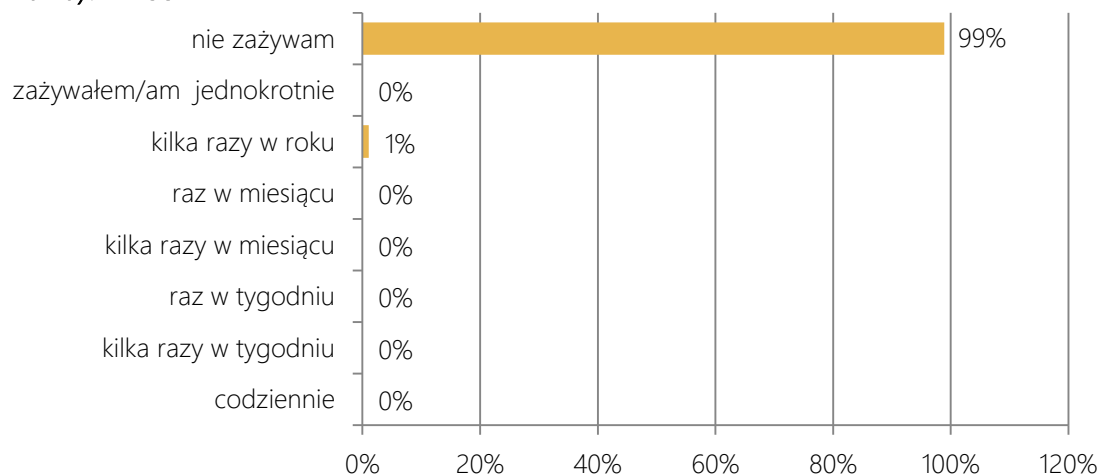

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych i problemu narkotykowego wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Jak wynika z analizy materiału badawczego, problem ten nie jest w Gminie alarmujący, gdyż inicjację narkotykową zadeklarował łącznie 1% respondentów, który zażywa tego typu substancje kilka razy w roku.

Wykres 30. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=93

Aby szczegółowiej ukazać problem narkomanii wśród dorosłych mieszkańców Gminy, respondenci będący po inicjacji narkotykowej zostali poproszeni o zaznaczenie zażywanych przez siebie substancji psychoaktywnych. Wyniki badania ankietowego wskazują, że sięgali oni po marihuanę oraz dopalacze (po 1 osobie, tj. 100%).

Tabela 22. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i? N=2

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	100%	1
dopalacze	100%	1
amfetamina	0%	0
LSD	0%	0
ekstazy	0%	0
środki nasenne	0%	0
leki w celu odurzenia się	0%	0
inne	0%	0

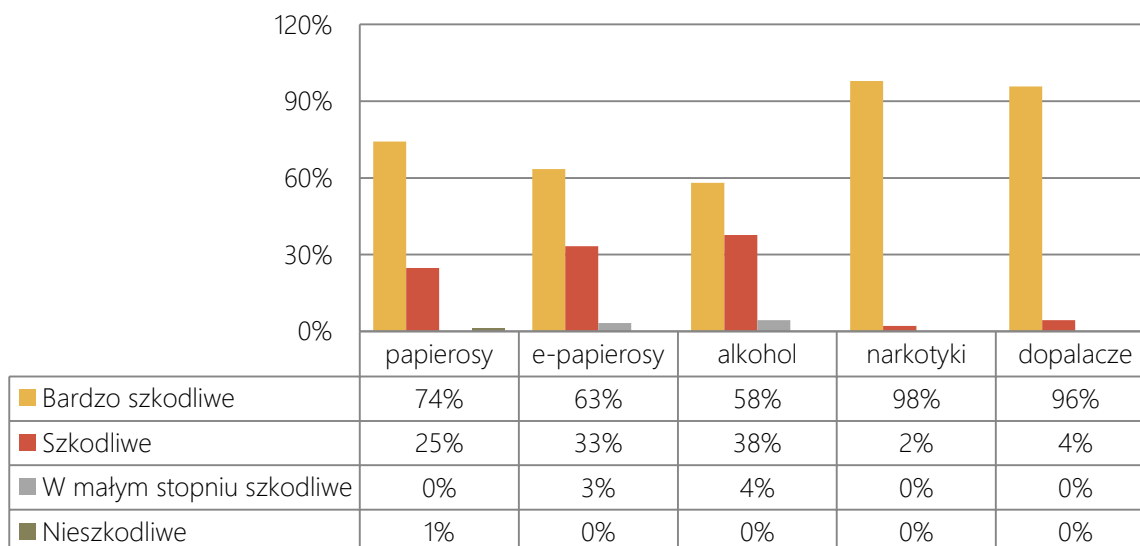
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części badania poznana została opinia respondentów dotycząca szkodliwości dla zdrowia dopalaczy, narkotyków, alkoholu, e-papierosów i papierosów, która przedstawia się następująco:

- szkodliwość dopalaczy dostrzega większość respondentów – 96% uważa je za bardzo szkodliwe, a 4% za szkodliwe;
- przekonanie o szkodliwości narkotyków mają wszyscy mieszkańcy, w tym 98% uważa je za bardzo szkodliwe, a 2% za szkodliwe;
- ze szkodliwości alkoholu zdaje sobie sprawę 96%, z kolei przekonanie o jego niskiej szkodliwości ma 4% badanych;
- e-papierosy są bardzo szkodliwe w opinii 63% badanych mieszkańców, szkodliwe dla 33%, natomiast 3% jest zdania, że są one w małym stopniu szkodliwe;
- szkodliwość papierosów dostrzega 99% respondentów, natomiast 1% uznaje je za nieszkodliwe.

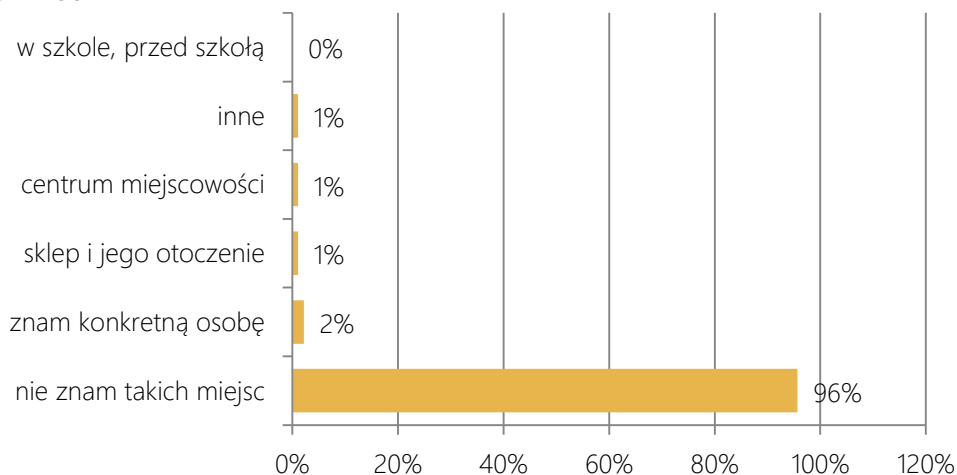
Wykres 31. Jak ocenia Pan/i szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia? N=93

W ostatnim pytaniu dotyczącym substancji psychoaktywnych innych niż alkohol i papierosy, respondentów zapytano o znajomość miejsc na terenie swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze. Z udzielonych przez nich odpowiedzi wynika, iż zdecydowana większość respondentów nie zna takich miejsc, co potwierdziło 96% wskazań. Niemniej, 2% ankietowanych przyznało, że znają oni konkretne osoby, u których można zakupić takie substancje, a po 1% odpowiedzi padło na centrum miejscowości, sklep i jego otoczenie oraz inne miejsce, tj. park. Pozytywny jest fakt, iż żaden z badanych nie stwierdził, aby dystrybucja narkotyków i dopalaczy odbywała się w okolicy szkół.

Wykres 32. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=93

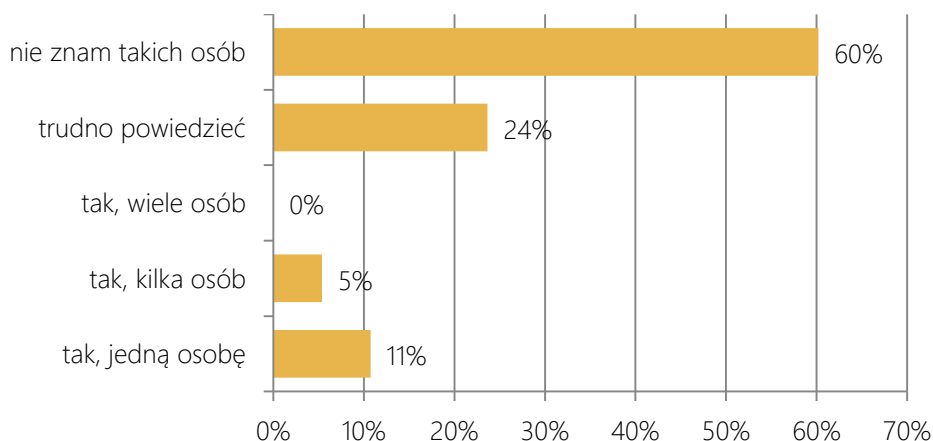

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PROBLEM PRZEMOCY

W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Siemkowice. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 16% ankietowanych, spośród których 11% stwierdziło, iż jest to jedna osoba, a 5% badanych podało, że zna kilka osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Należy zauważyć, iż znaczny odsetek respondentów nie jest pewnych czy zna taką osobę (24%), a jednoznacznie zaprzeczyło temu 60% badanych.

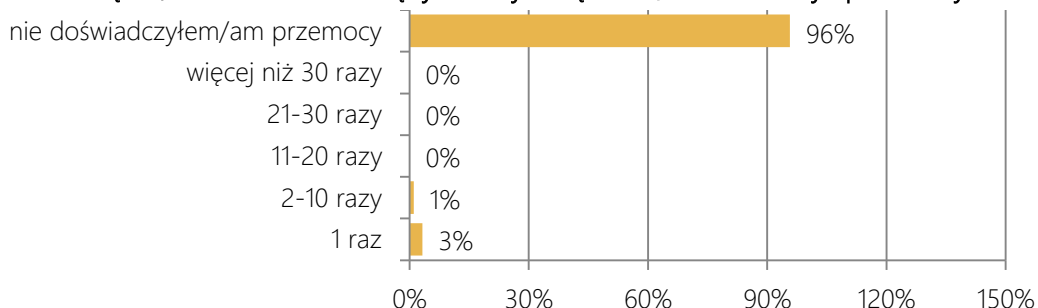
Wykres 33. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=93

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana poprzez deklaracje respondentów w zakresie doświadczania przez nich tego problemu. Analiza odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 4% dorosłych mieszkańców, spośród których 3% doświadczyło jej 1 raz, a 1% badanych stwierdził, iż miało to miejsce 2-10 razy.

Wykres 34. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=93

Respondenci, którzy potwierdzili, iż doświadczają przemocy, zostali w poproszeni o wskazanie jej rodzaju. Z ich deklaracji wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy w Gminie jest przemoc psychiczna, na którą wskazało 3 respondentów, tj. 75%. Niemniej, 1 mieszkaniec doświadcza przemocy fizycznej (25%).

Tabela 23. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	75%	3
przemoc fizyczna	25%	1
przemoc seksualna	0%	0
przemoc ekonomiczna	0%	0
zaniedbanie	0%	0
mobbing	0%	0
nie wiem	0%	0

W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego pozwala stwierdzić, że przemocy wobec nich najczęściej dopuszczali się ich współmałżonkowie, na których padło 75% odpowiedzi (3 osoby), a pojedyncze odpowiedzi dotyczyły mamy i pracodawcy (po 25%).

Tabela 24. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=5

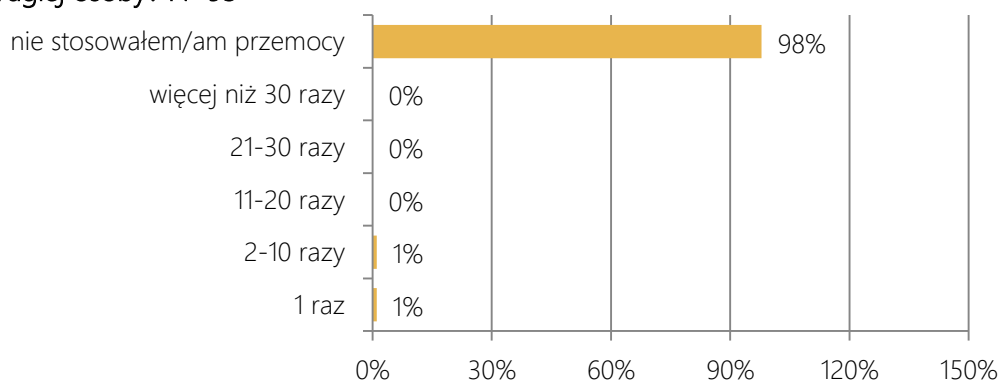
Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	75%	3
mama	25%	1
pracodawca	25%	1
tata	0%	0
partner/partnerka	0%	0
rodzeństwo	0%	0
kolega/koleżanka z pracy	0%	0
dziadkowie	0%	0
dziecko/dzieci	0%	0
nieznajomy/a	0%	0
inne	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W ramach badania podjęto się również próby określenia skali oraz częstotliwości stosowania przemocy przez ankietowanych. Jak wynika z analizy materiału badawczego, do zastosowania zachowań przemocowych przyznał się mniejszy odsetek, niż w przypadku ich doświadczenia, tj. 2% badanych. W okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie 1% badanych dopuścił się ich 1 raz, a kolejny 1% – 2–10 razy. Żaden z badanych nie wskazał, aby użył przemocy wobec innych z większą częstotliwością.

Wykres 35. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=93

Mieszkańcy Gminy, którzy przyznali się do stosowania przemocy wobec innych osób zostali zapytani o to, w stosunku do kogo zostały one podjęte. Jak wynika z ich deklaracji, 2 osoby zastosowały przemoc wobec współmałżonka (100%), z kolei 1 badany wobec rodzica (50%).

Tabela 25. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i przemoc? N=3

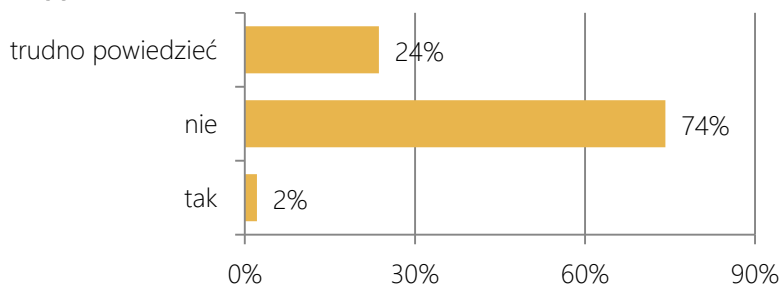
Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/zona	100%	2
rodzice	50%	1
rodzeństwo	0%	0
dziadkowie	0%	0
partner/partnerka	0%	0
kolega/koleżanka z pracy	0%	0
dziecko/dzieci	0%	0
nieznajomy/a	0%	0
inne	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ważnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych była również opinia mieszkańców Gminy, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci, jako elementu wychowawczego. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż wśród nieznacznej części mieszkańców istnieje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej, gdyż twierdzącej odpowiedzi udzieliło 2% respondentów, a co czwarty miał trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi (24%).

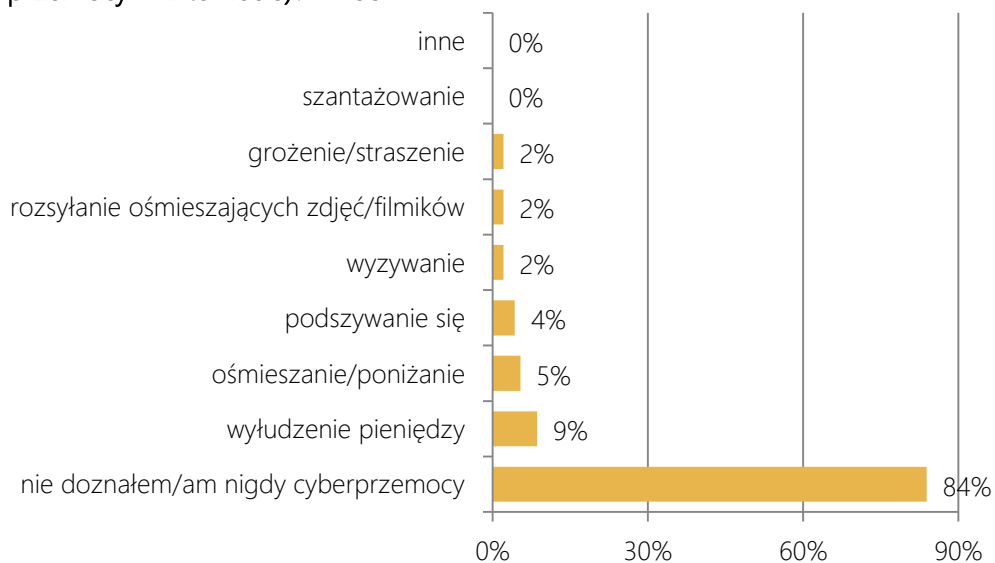

Wykres 36. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=93

Dwa ostatnie pytania z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyły zjawiska cyberprzemocy i miały na celu wskazanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców gminy Siemkowice. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć, którejs z niżej wymienionych jej form. Z deklaracji respondentów wynika, że takiego problemu doświadczyło średnio 16% badanych. Najwięcej odpowiedzi padło na wyłudzenie pieniędzy (9%), ośmieszanie/poniżanie (5%), a także na podszywanie się (4%), z kolei po 2% na rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów, wyzywanie oraz grożenie/straszenie.

Wykres 37. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=93

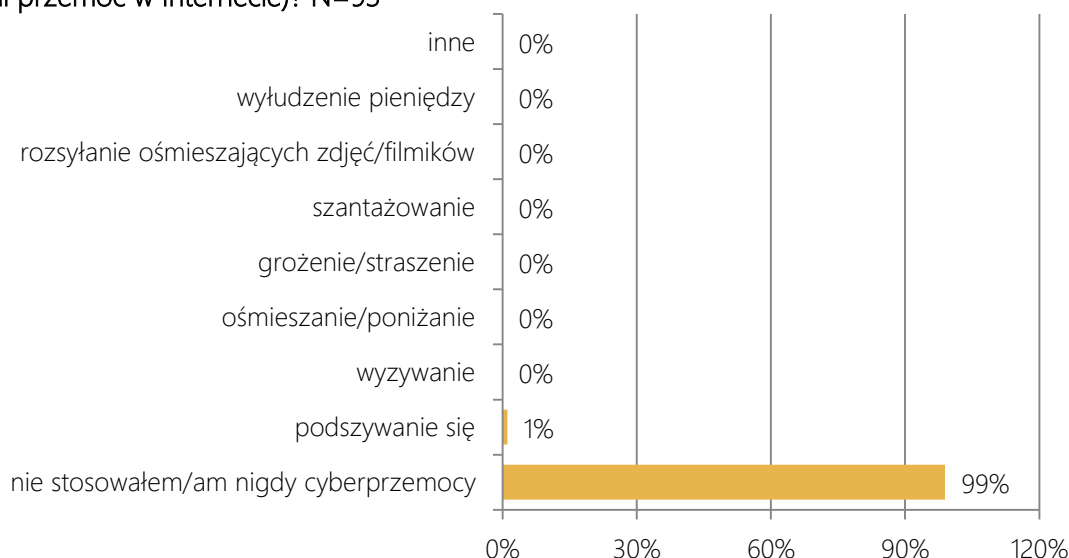

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Do zastosowania cyberprzemocy wobec innych użytkowników Internetu przyznał się znacząco niższy odsetek niż w przypadku jej doświadczenia, tj. 1% respondentów, który zadeklarował że dopuścił się. Jak wynika podszywania. Zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Gminy zaprzeczyła w badaniu, iż kiedykolwiek doszło do takich sytuacji (99%).

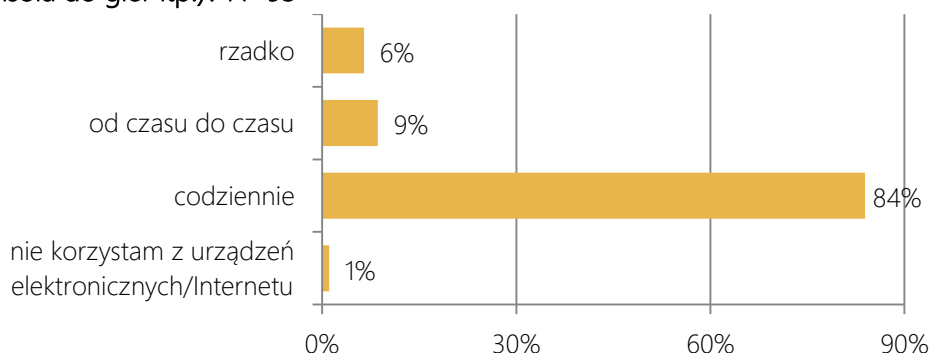
Wykres 38. Czy stosował/a Pan/i kiedykolwiek, którąś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemoc w Internecie)? N=93

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

W kolejnej części badania weryfikacji poddano sposób oraz częstotliwość korzystania z urządzeń elektronicznych przez mieszkańców Gminy. Jak wynika z zebranego materiału badawczego, z komputera, tabletu, telefonu, konsoli lub innych urządzeń korzystają prawie wszyscy respondenci, tj. 99%. Większość z badanych przyznała, że robi to codziennie (84%), natomiast 9% mieszkańców stwierdziło, że korzysta z nich od czasu do czasu, a 6% robi to rzadko. Z urządzeń elektronicznych nie korzysta 1% ankietowanych.

Wykres 39. Jak często korzysta Pan/i z urządzeń elektronicznych (komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier itp.)? N=93

Respondenci, którzy przyznali w badaniu, iż korzystają z urządzeń elektronicznych zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu typowego dnia. Jak wynika z ich deklaracji, co trzeci ankietowany korzysta z nich od 1 do 3 godzin (30 osób, tj. 33%), a połowa przeznaczą na to do 1 godziny dziennie (55 osób, tj. 60%). Dodatkowo, 4% badanych wskazało na przedział powyżej 3 do 5 godzin dziennie (4 osoby), a po 1% przyznał się do poświęcania znacznej ilości czasu na korzystanie z urządzeń i Internetu, gdyż wskazali oni na 5-7 godzin oraz więcej niż 7 godzin w ciągu dnia (po 1 osobie). Wśród tych osób zauważa się możliwość wystąpienia uzależnienia od komputera i Internetu.

Tabela 26. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=91

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	60%	55
powyżej 1 godziny do 3 godzin	33%	30
powyżej 3 godzin do 5 godzin	4%	4
powyżej 5 godzin do 7 godzin	1%	1
powyżej 7 godzin	1%	1

Dorośli mieszkańcy Gminy określili również częstotliwość występowania sytuacji, kiedy na korzystaniu z urządzeń elektronicznych oraz Internetu spędzają więcej czasu niż zamierzali. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, problem niekontrolowania czasu poświęcanego na użytkowanie ich dotyczy większości respondentów, gdyż 4% z nich stwierdziło, że bardzo często zdarza się im korzystać z urządzeń dłużej niż wstępnie zakładali (4 osoby), 11% badanych zdarza się to często (10 osób), a 33% ankietowanym – czasami (30 osób). 36% osób stwierdziło, iż rzadko zdarza im się stracić poczucie czasu przed ekranem (33 osoby), a tylko 15% badanych potwierdziło, że zawsze spędzają przed nim tyle czasu, ile planowali (14 osób).

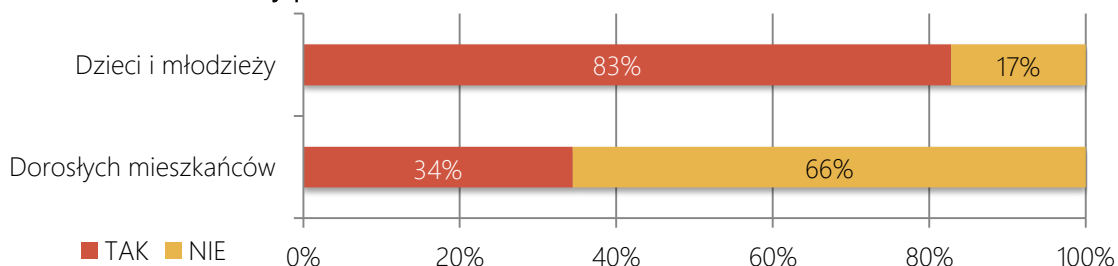
Tabela 27. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=91

Odpowiedź	%	Liczba odp.
bardzo często	4%	4
często	11%	10
czasami	33%	30
rzadko	36%	33
nigdy	15%	14

W ostatnim pytaniu tego bloku tematycznego dorośli mieszkańcy gminy Siemkowice zostali poproszeni o stwierdzenie, czy ich zdaniem nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych lub Internetu stanowi w Gminie znaczny problem wśród osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży. Jak wynika z analizy materiału badawczego, Internet i urządzenia elektroniczne stanowią poważne zagrożenie przede wszystkim dla młodych mieszkańców Gminy, co przyznało aż 83% respondentów. Niemniej, w przypadku dorosłych użytkowników urządzeń elektronicznych i Internetu nadmierne korzystanie z nich stanowi istotny problemem również dla znacznej części badanych, gdyż potwierdziło to 34% ankietowanych.

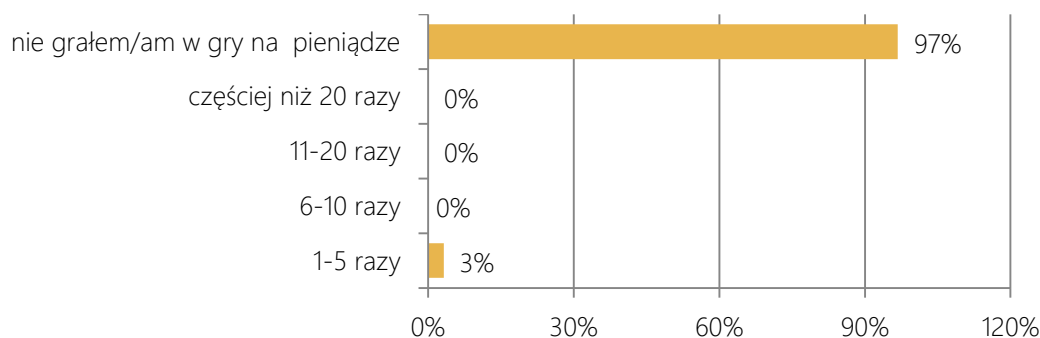
Wykres 40. Czy Pana/i zdaniem nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych/Internetu stanowi w Gminie znaczny problem wśród: N=93

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry na pieniądze. Jak wynika z ich deklaracji, styczność z nimi miał odsetek 3% dorosłych respondentów, którzy przyznali, że grali w takie gry 1-5 razy.

Wykres 41. Jak często Pan/i grał/a lub obstawiał/a gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=93

Osoby, które podejmowały się zachowań hazardowych w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, zostały poproszone także o wskazanie wysokości stawki, jaką zazwyczaj zdarza im się przeznaczать na grę. 33% odpowiedzi padło na przedział 1-5 zł (1 osoba), natomiast 67% badanych stwierdziło, iż jest to 6-20 zł (2 osoby). Analiza zebranego materiału badawczego pozwala także stwierdzić, iż mieszkańcy nie podejmują się gry za wyższe, jednorazowe stawki, gdyż na przedział powyżej 50 zł nie wskazał żaden z respondentów.

Tabela 28. Jaką kwotę pieniężną jednorazowo przeznaczają Pan/i na gry na pieniądze? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1-5 zł	33%	1
6-20 zł	67%	2
21-50 zł	0%	0
51-100 zł	0%	0
powyżej 100 zł	0%	0

Ostatnie pytanie skierowane do dorosłych mieszkańców Gminy w aspekcie gier hazardowych dotyczyło przeznaczania na nie większych środków niż wcześniej zostało przewidziane. Z udzielonych przez nich odpowiedzi wynika, iż żaden z nich nie wydaje na gry większej kwoty niż wcześniej zaplanował (2 osoby, tj. 67%), a 33% ankietowanych wskazało na odpowiedź „nie wiem” (1 osoba).

Tabela 29. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry na pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładają/a? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	0%	0
nie	67%	2
nie wiem	33%	1
nie przewiduję określonej kwoty	0%	0

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Siemkowice, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich osobistych decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zakresu aktywności fizycznej i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm, pracoholizm, a także nadmierna aktywność fizyczna są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tych problemów wśród lokalnej społeczności.

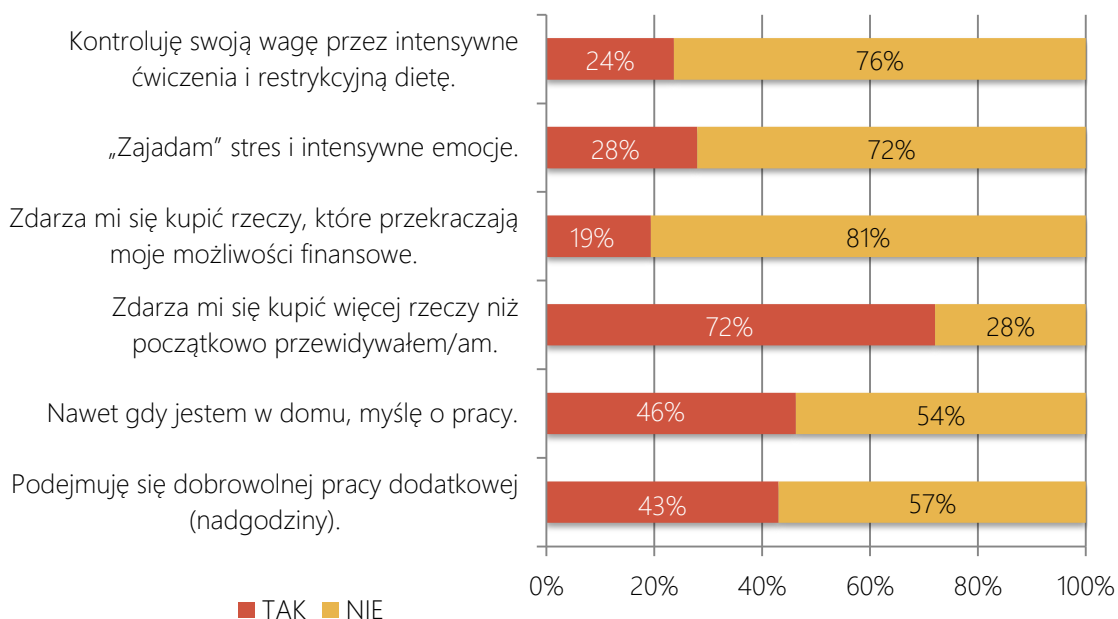
Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie zakupów, pracy oraz odżywiania. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- większości badanych zdarza się kupować więcej rzeczy niż początkowo przewidywali, gdyż przyznało to aż 72% osób, a 28% respondentów zaprzeczyło takim sytuacjom;
- 19% ankietowanych przyznało, iż zdarza im się kupować przedmioty, na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych, co może generować długotrwałe oraz dotkliwe konsekwencje, natomiast nie dokonuje zakupów ponad swoje możliwości finansowe większość badanych, tj. 81%;
- 43% respondentów podejmuje się wykonywania dodatkowej pracy, czyli nadgodzin, a nie robi tego 57% mieszkańców Gminy;
- 46% badanych myśli o pracy w trakcie swojego czasu wolnego w domu, natomiast o obowiązkach zawodowych po pracy nie myśli 54% respondentów;
- dla 24% badanych intensywne ćwiczenia i restrykcyjna dieta są sposobem kontrolowania wagi, natomiast 76% nie podejmuje się wzmożonej aktywności fizycznej i diety w celu zachowania swojej wagi;

- co czwarty ankietowany zajada stres i inne intensywne emocje (28%), natomiast nie tłumii ich w taki sposób 72% badanych.

Wykres 42. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=93

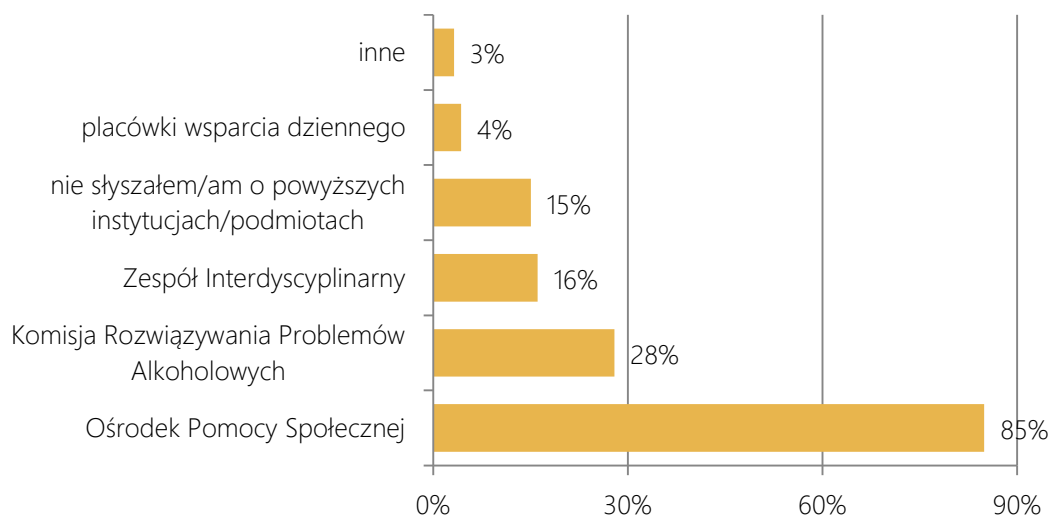

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

W pierwszym pytaniu obszaru tematycznego dotyczącego instytucji wsparcia oraz podejmowanych przez nie działań profilaktycznych, mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie instytucji lub placówek, o których działalności pomocowej na terenie Gminy słyszeli. Z udzielonych przez nich odpowiedzi wynika, że najpowszechniej znany jest Ośrodek Pomocy Społecznej, na który padło 85% odpowiedzi. Na drugim miejscu ze względu na liczbę wskazań znalazła się Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o której słyszało 28% mieszkańców, natomiast wiedzę o działalności Zespołu Interdyscyplinarnego posiada 16% osób. Najmniejsza liczba odpowiedzi dotyczyła natomiast placówek wsparcia dziennego, na które padło zaledwie 4% odpowiedzi. Brak znajomości którejkolwiek z placówek wymienionych w przedstawionej kafeterii odpowiedzi zadeklarował odsetek 15% dorosłych mieszkańców.

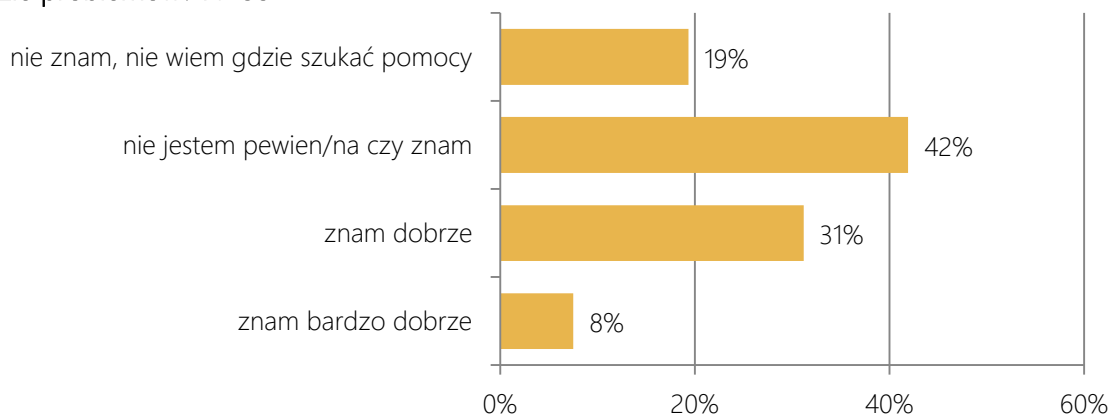
Wykres 43. O jakich instytucjach/placówkach funkcjonujących na terenie Gminy Pan/i słyisał/a?
N=93

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ostatnie pytanie skierowane do mieszkańców dotyczyło ich wiedzy w zakresie danych kontaktowych do instytucji świadczących profesjonalną pomoc i wsparcie w przypadku wystąpienia problemów i sytuacji kryzysowych. Odpowiedzi badanych są alarmujące, gdyż blisko co piąta osoba zadeklarowała brak wiedzy w tym zakresie lub stwierdziła, że wie gdzie szukać pomocy (19%), a 42% mieszkańców nie jest pewnych, czy zna takie dane kontaktowe. Co trzeci ankietowany udzielił pozytywnej odpowiedzi twierdząc, iż zna dobrze tego typu dane (31%) lub zna je bardzo dobrze (8%).

Wykres 44. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów? N=93

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemkowicach, powołana do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.). Według danych, w 2021 Komisja liczyła 8 członków.

W 2021 roku członkowie GKRPA przeprowadzali rozmowy motywacyjno-interwencyjne z 12 osobami uzależnionymi od alkoholu. W przedmiotowym roku podjęto również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec 5 osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia oraz wystąpiono również do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 1 osoby zmagającej się z chorobą alkoholową. Szczegółowe dane dotyczące działań GKRPA w Siemkowicach podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021 zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 30. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemkowicach wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	10	12	12
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	2	0
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	2	0	5
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	0	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

W ramach swoich działań, członkowie GKRPA wspierają również osoby zmagające się z problemem przemocy w rodzinie, w tym kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, stosującymi ją oraz jej świadkami. W 2021 roku Komisja nie prowadziła rozmów z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc ani ze świadkami takich zachowań, w związku z czym nie motywowano osób pijących i stosujących przemoc do uczestnictwa w programach edukacyjno-korekcyjnych, a osób doznających przemocy do korzystania ze specjalistycznego wsparcia. W 2019 roku przeprowadzono rozmowy z 2 osobami doznającymi przemocy oraz 3 osobami, które ją stosowały.

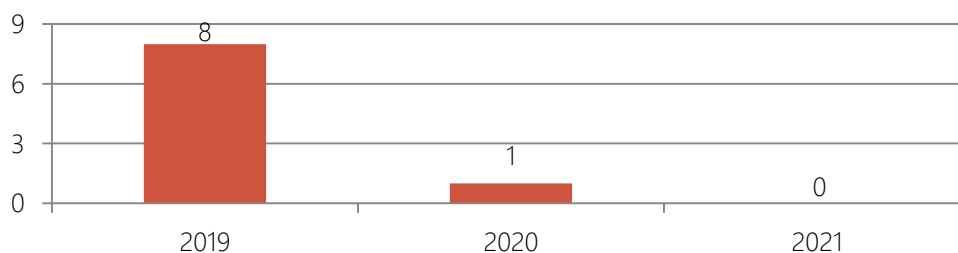
Wsparcie dla osób doświadczających trudności związanych z uzależnieniem udzielane jest m.in. przez funkcjonariuszy Policji w sytuacjach rozpoznania sytuacji kryzysowej w rodzinie, a nieodpłatne porady socjalne i rodzinne udzielane są przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Dodatkowo, mieszkańcy doświadczający trudności w obszarze uzależnień mogą zgłosić się do placówek ochrony zdrowia. W przypadku osób niepełnoletnich pomoc świadczona jest przez pedagogów w placówkach oświatowych.

W zakresie działalności profilaktycznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Urzędem Gminy, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i organizacjami pozarządowymi inicjuje szereg działań edukacyjnych dla najmłodszej części społeczeństwa, ale także rodziców i nauczycieli. Należy zauważyć, iż z uwagi na wystąpienie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w 2020 roku możliwość realizacji takich oddziaływań została ograniczona. Niemniej, w 2021 roku z funduszy Komisji dofinansowano m.in. zakup usługi edukacyjno-szkoleniowej dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych z terenu gminy Siemkowice pt. „ZUI – nie daj się wciągnąć” Zespół Uzależnienia od Internetu - całość pakietu składała się z siedmiu 45 minutowych warsztatów profilaktycznych w formie online, a także zakupiono gadżety profilaktyczne z logiem „Nie daj się trollować & STOP cyberprzemocy”. Ponadto, zorganizowano jednorazowe prelekcje i pogadanki, festyny, imprezy sportowe i konkursy.

W latach 2020-2021 w Gminie nie były prowadzone programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA (obecnie KCPU).

Członkowie GKRPA w Siemkowicach uczestniczyli również w specjalistycznych szkoleniach w celu podniesienia jakości oraz skuteczności swojej pracy – w 2019 roku wzięło w nich udział 8 osób, natomiast w 2020 roku szkoleniem objęto 1 osobę.

Wykres 45. Liczba członków GKRPA w Siemkowicach uczestniczących w szkoleniach w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Problem uzależnień często skorelowany jest z innymi występującymi w rodzinach problemami, uniemożliwiającymi prawidłowe życie społeczne. Wśród nich znajduje się również przemoc w rodzinie, w związku z czym konieczne jest udzielanie osobom uzależnionym i współuzależnionym wieloaspektowego wsparcia i podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej w ramach lokalnego systemu pomocy. Kluczową rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wsparcia ofiar przemocy pełni **Zespół Interdyscyplinarny**, którego kompetencje obejmują m.in. bezpośrednią pracę z rodzinami, w których występuje przemoc.

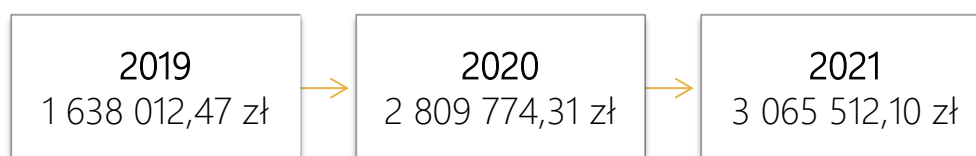
Specjalistyczne wsparcie mieszkańcom Gminy jest świadczone również w ramach instytucji funkcjonujących poza jej terenem, a członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego motywują osoby z problemami do skorzystania z ich oferty, a także w przypadku podjęcia terapii.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu. Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 600 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2,5 mln osób pijących alkohol szkodliwie.

W roku 2021 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 3 065 512,10 zł, w tym najwięcej, bo 1 570 546,04 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Wartość napojów o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa) wyniosła w Gminie 1 287 873,00 zł, a o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 207 093,06 zł. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2019-2021 wartość sprzedanego alkoholu ulegała sukcesywnemu wzrostowi, który w tym okresie wyniósł 1 427 499,63 zł, tj. aż 87%.

Rysunek 4. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Siemkowice w latach 2019-2021

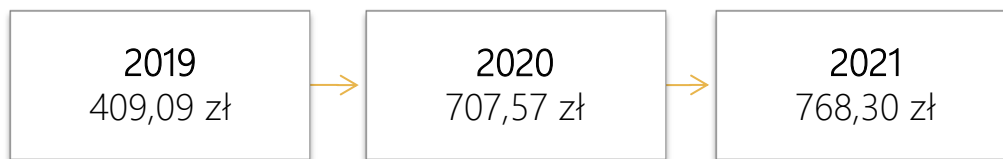
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

W 2021 roku Gminę zamieszkiwało łącznie 3 990 osób, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadającego na 1 pełnoletnią osobę wyniosła zatem 768,30 zł, czyli w porównaniu do roku 2019 o 359,21 zł więcej. Na przestrzeni analizowanych lat wzrost wartości alkoholu sprzedanego na 1 dorosłego mieszkańca wyniósł 88%.

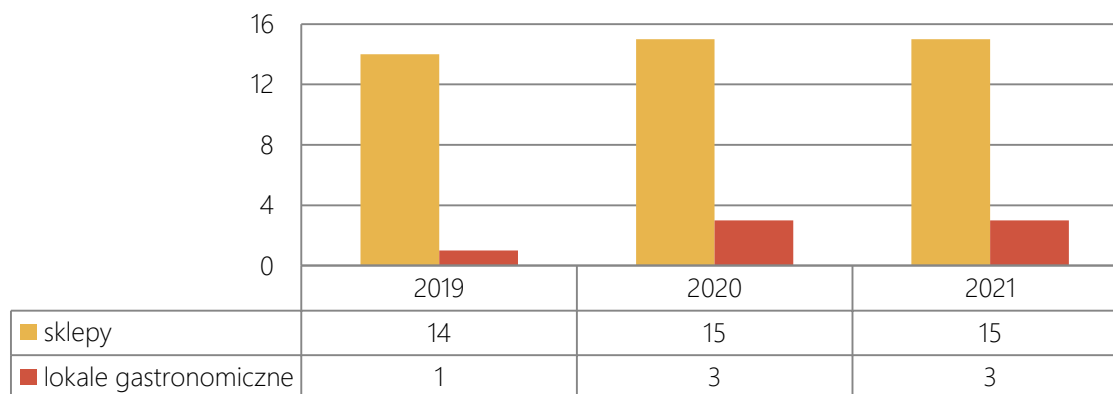
Rysunek 5. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca na terenie gminy Siemkowice w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

W roku 2021 w gminie Siemkowice działalność prowadziło łącznie 18 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 15 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 3 przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). W latach 2020-2021 w porównaniu do 2019 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych nieznacznie się zwiększyła, co miało związek z utworzeniem nowych lokalów gastronomicznych uprawnionych do sprzedaży alkoholu.

Wykres 46. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie w latach 2019-2021

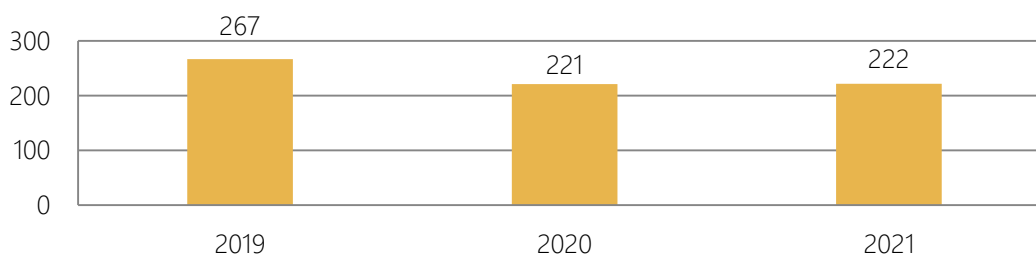

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

W 2021 roku w gminie Siemkowice na 1 punkt sprzedaży alkoholu przypadły 222 osoby, z kolei w roku poprzednim było to 221 mieszkańców, a w 2019 roku – 267. W ostatnich latach na terenie Gminy zauważalny był spadek liczby dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu, co świadczy o zwiększeniu się dostępności do miejsc podaży alkoholu na jej obszarze wskutek depopulacji oraz zwiększenia się liczby sklepów i lokali gastronomicznych. Należy również mieć na uwadze, iż obecność konkurencji na lokalnym rynku alkoholowym może negatywnie wpłynąć na praktyki sprzedaży przedsiębiorców, w szczególności w zakresie przestrzegania zasad odpowiedzialnej sprzedaży przez osoby zatrudnione w punktach, czyli m.in. niepodawania alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Wykres 47. Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w gminie Siemkowice w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Cel główny Programu: Przeciwdziałanie problemom społecznym wiążącym się z alkoholizmem, narkomanią i uzależnieniami behawioralnymi oraz ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych będących ich następstwem.

Cele operacyjne Programu:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców.
2. Zwiększenie specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz wykonywania czynności.
3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
4. Monitorowanie skali uzależnień w Gminie oraz rozpoznawanie środowisk zmagających się z nimi.

Cele szczegółowe Programu postawione na podstawie zidentyfikowanych problemów.

Cel operacyjny 1: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców.

- Ograniczenie konsumpcji alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy.
- Wyeliminowanie dostępu do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.
- Podejmowanie działań prewencyjnych dotyczących rozpowszechniania narkotyków i dopalaczy na terenie Gminy, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
- Przeciwdziałanie obniżaniu się wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci.

- Popularyzowanie wiedzy na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków, a także udostępnianie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia.
- Profilaktyka podejmowania zachowań i czynności zaburzających prawidłowy wzorzec funkcjonowania dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy, szczególnie w zakresie kultury picia alkoholu wśród mieszkańców.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia, w tym psychicznego oraz bezpieczeństwa i zaburzeń behawioralnych.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UG, GKRPA, ZI, KP, NGO, GBP, ŚW, placówki oświatowe
2.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU (wcześniej PARPA i KBdsPN), ORE, IPIŃ.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	UG, GKRPA, placówki oświatowe
3.	Podejmowanie działań mających na celu utworzenie placówki wsparcia dziennego i prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, psychologicznych oraz profilaktycznych dla dzieci i młodzieży uczestniczących.	Liczba dzieci uczęszczających do placówki.	UG, GKRPA, GOPS, NGO, placówki oświatowe
4.	Wzmacnianie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, w tym rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UG, GKRPA, ZI, KP, NGO, GBP, placówki oświatowe
5.	Rozwijanie dostępnych w Gminie alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz popularyzowanie ich w społeczności lokalnej.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	UG, GBP, ŚW, NGO, placówki oświatowe

6.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba rodziców/ nauczycieli uczestniczących w warsztatach.	UG, GKRPA, GOPS, ZI, NGO, placówki oświatowe
7.	Organizowanie dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych pogadań na temat niebezpieczeństw w sieci połączonych z pokazem serii filmików profilaktycznych.	Liczba zorganizowanych pogadań. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach.	UG, GKRPA, placówki oświatowe
8.	Organizowanie pogadań na temat konsekwencji prawnych i społecznych wynikających z podejmowania się działalności w zakresie dystrybucji i sprzedaży nielegalnych substancji, tj. narkotyków i dopalaczy, wśród dzieci i młodzieży, a także przekazywanie takich informacji rodzicom podczas spotkań z wychowawcami w szkołach.	Liczba uczestników pogadań. Liczba spotkań z rodzicami, podczas których poruszono temat handlu narkotykami.	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe
9.	Popularyzowanie informacji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia za pośrednictwem ulotek, broszur i plakatów.	Szacunkowa liczba odbiorców i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz promocyjnych.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, GBP, KP, POZ, NGO, ŚW, placówki oświatowe
10.	Popularyzowanie informacji dotyczących FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy) oraz FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) wśród dorosłych mieszkańców oraz starszych uczniów poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych i organizowanie pogadań.	Szacunkowa liczba odbiorców materiałów edukacyjnych. Liczba uczestników pogadań.	UG, GOPS, GKRPA, NGO, POZ, placówki oświatowe
11.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom.	Liczba kampanii. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, GBP, KP, NGO, PPP, PCPR, POZ, ŚW, placówki oświatowe

12.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom w kryzysie.	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i ochrony zdrowia. Liczba uczestników szkoleń.	UG, GKRPA, ZI, GOPS, POZ, placówki oświatowe
13.	Stała współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	Liczba działań podjętych we współpracy z podmiotami działającymi na terenie Gminy, w zakresie wzmacniania i promowania postaw abstynenckich.	UG, GKRPA, ZI, GOPS, GBP, KP, NGO, placówki oświatowe
14.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim oraz podejmowania działań pokontrolnych.	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	UG, GKRPA
15.	Powadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów, w których prowadzi się sprzedaż alkoholu.	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych. Liczba osób objętych działaniami.	UG, GKRPA
16.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	Liczba podjętych interwencji.	UG, KP, GKRPA
17.	Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	Liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.	GKRPA

Cel operacyjny 2: Zwiększenie specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz wykonywania czynności.

- Zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz innych świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- Aktywizacja zawodowa osób po zakończeniu leczenia odwykowego.
- Reintegracja społeczna osób zmagających się z uzależnieniami oraz członków ich rodzin.
- Poprawa ogólnej kondycji psychospołecznej lokalnej społeczności.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do GKRPA.	Liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego.	UG, GKRPA
2.	Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu przez członków GKRPA.	Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące do podjęcia leczenia odwykowego.	GKRPA
3.	Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego przez członków GKRPA.	Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego. Liczba osób, które zakończyły leczenie.	GKRPA
4.	Zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w celu orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	GKRPA
5.	Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia oraz występowanie członków GKRPA w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe.	Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego.	GKRPA
6.	Organizowanie innych form wsparcia i pomocy osobom z problemem uzależnień.	Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym. Liczba podjętych działań.	UG, NGO, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe

7.	Podejmowanie działań zmierzających do utworzenia Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.	Liczba osób korzystających ze wsparcia Punktu	UG, GOPS, GKRPA
8.	Wspieranie organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i osób prywatnych, które w ramach swojej działalności realizują zadania w zakresie reintegracji zawodowej osób uzależnionych oraz współuzależnionych.	Liczba osób z problemem uzależnień, którzy podjęli zatrudnienie w ramach działalności podmiotów ekonomii społecznej.	UG, GOPS, GKRPA, PES, NGO, osoby prywatne
9.	Utworzenie grupy wsparcia dla osób po uzależnionych/ współuzależnionych.	Liczba osób objętych wsparciem w grupy wsparcia.	GKRPA, GOPS, POZ, NGO
10.	Prowadzenie konsultacji i udzielanie porad terapeutycznych, psychologicznych oraz prawnych.	Liczba osób objętych poradnictwem. Liczba udzielonych porad.	UG, GOPS, PCPR, PPP, GKRPA
11.	Organizowanie i uczestniczenie w spotkaniach i seminariach dla specjalistów w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku w rodzinie zmagającej się z uzależnieniem.	Liczba uczestników spotkań i seminariów.	UG, GOPS, ZI, GKRPA, NGO, POZ, PCPR, ROPS, KP, placówki oświatowe

Cel operacyjny 3: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

- Zwiększenie dostępnych w Gminie form wsparcia na rzecz osób i rodzin doświadczających problemu uzależnienia, w tym szczególnie w zakresie aktywizacji zawodowej oraz ich przywracania do pełnienia ról społecznych.
- Aktywizacja organizacji pozarządowych do realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- Profilaktyka podejmowania zachowań i czynności deregulujących prawidłowe funkcjonowanie dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców w lokalnej społeczności.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Wspieranie organizacyjne stowarzyszeń trzeźwościowych oraz kreowanie warunków sprzyjających utworzeniu grupy samopomocowej dla osób uzależnionych (AA) oraz współuzależnionych (AI-Anon).	Liczba organizacji pozarządowych działających w zakresie profilaktyki uzależnień (stowarzyszenia, kluby abstynenta) oraz grup samopomocowych. Liczba osób objętych działaniami grup samopomocowych.	UG, GKRPA, NGO, POZ

2.	Wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność w zakresie profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom nadużywającym alkoholu, uzależnionym od alkoholu, narkotyków oraz osobom doznającym przemocy w rodzinie.	Liczba instytucji i organizacji pozarządowych, którym udzielono wsparcia finansowego.	UG, GOPS, NGO
3.	Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zajmujących się wparciem osób uzależnionych m.in. pedagogów i wychowawców, z zakresu realizacji programów rekomendowanych oraz rozpoznawania osób zmagających się z problemem uzależnień.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/ konferencjach, itp. w celu podniesienia umiejętności i kompetencji.	UG, GKRPA, GOPS, NGO, KP, PPP, PCPR, POZ, KCPU, POZ, placówki oświatowe
4.	Organizowanie i finansowanie uczestnictwa dzieci wychowujących się w rodzinach zmagających się z problemem uzależnień w koloniach i obozach z programem socjoterapeutycznym oraz z programem zajęć opiekuńczo-wychowawczych.	Liczba dzieci uczestniczących w obozach i koloniach.	UG, GOPS, GKRPA, NGO, PCPR
5.	Organizowanie superwizji oraz wizyt studyjnych dla realizatorów Programu.	Liczba zorganizowanych superwizji/wizyt studyjnych. Liczba uczestników.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, GBP, NGO, KP, POZ, placówki oświatowe

Cel operacyjny 4: Monitorowanie skali uzależnień w Gminie oraz rozpoznawanie środowisk zmagających się z nimi.

- Rozpoznawanie rodzin i osób przejawiających trudności na skutek uzależnień.
- Organizowanie i finansowanie badań diagnozujących problemy społeczne, w tym uzależnienia, wśród mieszkańców oraz umożliwiających określenie rzeczywistego stanu zagrożenia problemem alkoholowym, narkotykowym, a także w zakresie uzależnień behawioralnych.
- Skuteczniejsze i szybsze świadczenie niezbędnej pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z problemem uzależnień, dzięki rozwiniętej ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Stale monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych w Gminie, w tym opracowanie diagnoz problemów społecznych wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców.	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej. Liczba zrealizowanych badań.	UG, GKRPA, GOPS, ZI, POZ, KP, GBP, PCPR, placówki oświatowe
2.	Współpraca międzyinstytucjonalna i międzysektorowa w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej, antynarkotykowej oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, a także wdrażanych działań pomocowych i osób korzystających z nich.	Liczba instytucji współpracujących ze sobą w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, oraz uzależnieniom behawioralnym. Liczba działań podjętych we współpracy z innymi podmiotami.	GKRPA, UG, GOPS, ZI, POZ, KP, PPP, GBP, ŚW, placówki oświatowe

REALIZACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siemkowice na lata 2023-2026 jest Urząd Gminy w Siemkowicach.
2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siemkowice na lata 2023-2026 realizowany będzie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2026 roku.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców gminy Siemkowice, z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siemkowice na lata 2023-2026 są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Za udział w pracach członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 150 zł brutto. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis złożony na liście obecności z posiedzeń Komisji. Ponadto, przewiduje się zwrot kosztów za użycie własnego środka transportu w związku z czynnościami na rzecz pracy w GKRPA (m.in. w związku z kontrolą punktów sprzedaży napojów alkoholowych, uczestnictwem w szkoleniach, uczestnictwem na posiedzeniach sądu w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego). Zwrot kosztów przejazdu następować będzie na podstawie polecenia służbowego – delegacji, wydanej przez Wójta Gminy Siemkowice, potwierdzonego przez instytucję, do której został oddelegowany członek GKRPA. Zwrot kosztów naliczany będzie według następującej zasady:

1. 0,40 zł dla samochodu o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ za przejechany kilometr;
2. 0,70 zł dla samochodu o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ za przejechany kilometr.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu powinny opierać się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.

- c) **Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy realizowanego programu, realizator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siemkowice na lata 2023-2026, tj. Urząd Gminy, sporządzi zbiorcze coroczne sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Gminy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie. Ponadto realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz przekazanie jej Krajowemu Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

BIBLIOGRAFIA

1. <https://bdl.stat.gov.pl>
2. <http://google.com>
3. Bochenek, M., Lange R., Nastolatki 3.0. Raport z ogólnopolskiego badania uczniów, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2019.
4. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok.
5. Oszacowanie rozpowszechnienia oraz identyfikacja czynników ryzyka i czynników chroniących od hazardu i innych uzależnień behawioralnych – edycja 2018/2019, Ministerstwo Zdrowia, Krajowe Biuro do spraw Narkomanii, Warszawa 2019.
6. Sierosławski J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 roku, Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD, Warszawa 2020.
7. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok.
8. Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2019, 2020 i 2021 rok.
9. Tanaś, M., (red), Nastolatki wobec Internetu, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2016.
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.).

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Struktura próby badawczej.....	7
Rysunek 2. Podział respondentów ze względu na płeć. N=91.....	14
Rysunek 3. Podział respondentów ze względu na płeć. N=93.....	31
Rysunek 4. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Siemkowice w latach 2019-2021.....	51
Rysunek 5. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca na terenie gminy Siemkowice w latach 2019-2021.....	52

SPIS TABEL

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Siemkowice w latach 2019-2021.....	9
Tabela 2. Udział ludności gminy Siemkowice według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach).....	9
Tabela 3. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=21.....	15
Tabela 4. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=21.....	16
Tabela 5. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=21.....	16
Tabela 6. W jakim wieku pierwszy raz paliłeś/aś papierosa? N=8.....	17
Tabela 7. Jak często paliłeś/aś papierosa w ciągu ostatnich 30 dni? N=8.....	17
Tabela 8. W jakim wieku pierwszy raz paliłeś/aś e-papierosa? N=9.....	18
Tabela 9. Jak często paliłeś/aś e-papierosa w ciągu ostatnich 30 dni? N=9.....	18
Tabela 10. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=20.....	22
Tabela 11. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=20.....	22
Tabela 12. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=11.....	23
Tabela 13. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=11.....	23
Tabela 14. W jakie gry na pieniądze zdarzyło Ci się grać?? N=24.....	29
Tabela 15. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w poniższych zajęciach profilaktycznych? N=91.....	30
Tabela 16. Czy chciał/abyś brać udział w poniżej wymienionych zajęciach profilaktycznych? N=91.....	30
Tabela 17. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250 ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). N=63.....	33
Tabela 18. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu? N=63.....	33
Tabela 19. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=63.....	33
Tabela 20. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=12.....	36
Tabela 21. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=12.....	36
Tabela 22. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i? N=1.....	37
Tabela 23. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4.....	40
Tabela 24. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=4.....	40
Tabela 25. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i przemoc? N=2.....	41
Tabela 26. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=92.....	44
Tabela 27. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=92.....	44
Tabela 28. Jaką kwotę pieniężną jednorazowo przeznaczają Pan/i na gry na pieniądze? N=3.....	45
Tabela 29. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry na pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=3.....	46
Tabela 30. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemkowicach wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021.....	49

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy z podziałem na płeć w latach 2019-2021	8
Wykres 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w Gminie w latach 2019-2021 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	12
Wykres 4. Wiek: N=91.....	14
Wykres 4. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=91.....	15
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy? N=91.....	17
Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=91.....	18
Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=91.....	19
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=91	20
Wykres 9. Jak oceniasz szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia? N=91	20
Wykres 10. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z zażywaniem alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów? N=91	21
Wykres 11. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=91.....	21
Wykres 12. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych? N=91	23
Wykres 13. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami? N=91	24
Wykres 14. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=91.....	24
Wykres 15. Czy doznałeś/aś lub stosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=91.....	25
Wykres 16. Z jakich urządzeń elektronicznych korzystasz najczęściej? N=91.....	25
Wykres 17. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych? N=88	26
Wykres 18. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z urządzeń elektronicznych? N=88	27
Wykres 19. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=88.....	27
Wykres 20. Czy doświadczyłeś/aś któryś z poniższych negatywnych konsekwencji związanych z korzystaniem z urządzeń elektronicznych? N=88.....	28
Wykres 21. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry na pieniądze? (np. zdraпки, ...	29
Wykres 22. Wiek: N=93.....	31
Wykres 23. Wykształcenie: N=93	32
Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=93	32
Wykres 25. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=93	34
Wykres 26. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka? N=93	34
Wykres 27. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kobiety w ciąży spożywające alkohol? N=93	35
Wykres 28. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=93.....	35
Wykres 29. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=93	36
Wykres 30. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=93.....	37
Wykres 31. Jak ocenia Pan/i szkodliwość poniższych substancji dla zdrowia? N=93.....	38
Wykres 32. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=93	39
Wykres 33. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=93	39
Wykres 34. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=93.....	40

Wykres 35. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=93	41
Wykres 36. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=93	42
Wykres 37. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, którejś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=93	42
Wykres 38. Czy stosował/a Pan/i kiedykolwiek, którąś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=93	43
Wykres 39. Jak często korzysta Pan/i z urządzeń elektronicznych (komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier itp.)? N=93	43
Wykres 40. Czy Pana/i zdaniem nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych/Internetu stanowi w Gminie znaczny problem wśród: N=93.....	45
Wykres 41. Jak często Pan/i grał/a lub obstawiał/a gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=93 ...	45
Wykres 42. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=93.....	47
Wykres 43. O jakich instytucjach/placówkach funkcjonujących na terenie Gminy Pan/i słyszał/a? N=93	48
Wykres 44. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów? N=93	48
Wykres 45. Liczba członków GKRPA w Siemkowicach uczestniczących w szkoleniach w latach 2019-2021...	50
Wykres 46. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie w latach 2019-2021.....	52
Wykres 47. Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w gminie Siemkowice w latach 2019-2021.....	53